

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
3-hasábos petit sor egyszer 30 fill.
Minden szókezeznél 15 fillér.

Valóságos ár 30 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherczeg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151

Arad, 1907.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Szombat, július 6.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: A csordaöszön.
- Tízszé félmilliója.
- Apponyi Aradért.
- Monte-Carlo — Bihar megyében.
- Az aradi honvédek dezertora.
- Egy főnyeremény, két nyerdő.
- Bujdosó aradi vendéglős.
- Itélet a Sulkovskij-Tagányi válópörben.
- Szendrey pozsonyi szinigazgató.
- Krivány menyasszonya.

A csordaöszön.

Arad, július 5.

Bánffy Dezső bárónak határozottan szerencséseje van a politikai szállóigék kitalálásában. Tőle ered a „tettekkel tényező,” az „egységes magyar állameszme” és ő teremtette meg szegedi beszédében a „Herdentrieb”-et, amelynek találó magyar fordítása: csordaöszön. Tagadhatatlanul erős szó. Erős akkor is, ha nem politikai vonatkozásban mondják. S nemcsak erős, de vastag is, amikor a szent koalícióra, erre a repedező anyagbálványra alkalmazzuk.

De a brutalitásnak azzal a politikai alakulattal szemben, amely koalíciósnak mondja magát, határozottan jogosultsága van. Az elvtagadások, a hazugságok egész hegytömegén nyeregbe emelkedett hazafias közkereseti társaságnak nincs oka és nincs joga érzékenykedni, amikor néven nevezik bűneit. A koalíció sokkal kiméletlenebb volt ellenfeleivel szemben. Ő hazaárulózott le mindenkit, aki nem volt hajlandó a Negyvennyolcat bemocskoló szövetség jármába hajtani a fejét, ő bitangozta le az ország legdolgözőbb embe-

reit, ő vádolta vesztegetéssel, panamával és mindenfajta korrupcióval a letűnt rendszert, amelynek bűneit a koalíció gyöngéden örökbe fogadta és a hű örökös hálájával megtette.

Nem szabad tehát érzékenykedni, tisztelt hazafiak és egyéb urak. Tűrni kell az igazságot, még ha Bánffy mondja is, akivel valamikor közös tából cseresznyéztek. Igen, ezt a s erencsétlen nemzetet, illetőleg a cenzusos osztálytársadalmat valami epidémikus betegség hajtotta, terelte a koalíció táborába. A vezérek nagyhangu, hazug frázisai, amelyeket az édes, de kiárendált hazáról zengtek, elszédítették a józan magyar parasztot, megfosztották a tisztánlátástól, az éles hallástól stalan a szaglástól is, — hiszen lám, a koalíciós panamák illatát sem érzik.

A hatalom a maga egész apparátusával ráfeküdt a nemzetre. Kossuth nagy nevével elnémitották a 67-es kormányzás láttán ámuldozó parasztot. A tisztviselők régi szokás szerint sietve behódoltak. A kisiparosok, kiskereskedők elégtelenségét a nagytőke igyekszik bizalmi tüntetésekkel ellensúlyozni. Az értelmiség állások után futkos és alig néhány százaléka mer nyíltan, férfiasan az új radikális lobogó mellé állni. Csak a magántisztviselők, a munkások és a szabad városi polgárságnak egy töredéke szimpatizál az itt-ott fölbukkanó ellenzéki törekvésekkel. A többit — megkülönböztetett tisztelet a kivételnek — csordaöszön hajtja, üzi.

És vajjon merre, hova és miért megy a — mondjuk csak enyhébben — koalíciós nyáj?

Irányt nem látunk. A többség nem

vallott még szint; a liberális része a klerikálisoktól fél, akik ma tulsulyban vannak, a klerikálisok pedig az általános választójog ördögétől reszketnek. Negyvennyolc ideáljai el vannak hantolva abba a kriptába, amelynek márványtábláját valamikor Kossuth Ferenc és Apponyi Albert neve fogja diszíteni. A cél egyelőre az, hogy a hatalmat kezükben tartásuk és hogy a hatalomtól függő egzisztenciák számát szaporítsák. Ez a nyáj azt hiszi, hogy ézengéstől, zivatartól megóvják őket a vezérek kolompja és titokban a bécsi villámhárítóba vetik minden reménységüket, hogy hátha mégse muszáj megcsinálni azt az átkozott választójogi reformot.

És mi tartja össze ezt a — mondjuk csak ismét enyhébben — koalíciós nyájat?

A közös veszedelem érzete. A tömegek fölvilágosultságától, tette ébredésétől való félelem. Tudják, hogy bűnösök. Elkobozták a munkások egyesülési jogát, elárulták a nemzet szabadságjogait, megkötözték a vasutasok, a tanítók rendjét, bilincsbe verték a gazdasági cselédeket. Óh, ezeknek van okuk remegni attól, hogy a csordaöszönt a néplélek megrázó kitérése váltja föl.

A kolompok már nem csilingelnek oly vidáman. A kolomposok nem mernek nyíltan a nép szemébe nézni. Jön a fürgeteg: a fölébredt tömegerő és szétkergeti a csordát. A kolompok helyett megszólalnak a vészharangok, hogy egységes táborba, közös nagy munkára gyűjtsék az igaz magyarokat, akik majd visszaszerzik ennek a csuffátett, kipellengérezett országnak szabadságát és becsületét.

A párisi rendőrfogházban.

(A ház, ahol szüntelenül járnak-kelnek. — Átkutatás. — Termék és cellák. — A bluzterem. — A fekete frakk terme. — Nő-osztály. — Halott-főlrát.)

Páris, július 3.

„A depot-ba szállították.” A reggeli és esti lapok helyi tudósításaiban ezt a kifejezést naponta olvashatni. A „depot” a nagy rendőrfogház, melyről egy krónikás mondotta: „Ez az a ház, amelyben a járás kelés sohasem szünik meg. Szüntelenül robognak a tolonckocsik a kapun az udvarba, mely a rendőrfogházhoz vezet, megállnak a rácsos kapu előtt és beszállítják élő áruikat a depotba, a foglyokat és letartóztatottakat. Igaz ugyan, hogy az ide bevonuló foglyoknak nem kell minden reményről lemondani. Mert hisz a depot csak az előszoba, ahonnan részint a vizsgálóbíróhoz, részint a kihágásokról ítélkező rendőrbíróhoz, részint az esküdt-székhöz visz az út. Az igazság e helyein döntenek a letartóztatottak sorsáról, ott mondják ki az ítéletet, mely a szabadságnak vagy börtönnek adja át őket. A depot tehát csak átmeneti állomása a raboknak.

A párisi rendőrfogház az ősi igazságügyi palotában van, melynek homlokzata a Szajna bal partja felé tekint. Helyiségei a tárgyaló termek alatt vannak, óriási souterraint alkotnak, mely nem kevesebb mint 5876 négyzetmétert foglal

magában. Ezekben a helyiségekben, melyeknek rácsos, szűk ablakain alig jut be világosság, megtalálható az utcák összes erkölcsi romja. Gyilkosok, betörők, zsványok, sikkasztók, kőborlók, kerítők, iszákosok, prostituáltak, koldusok, hajléktalan aggok, külföldi büntetettek, akikre az országuknak való kiszolgáltatás vár, ezek évről évre a rendőrfogház lakossága.

Az érkező megrántja a kapus csengőjét és a sulyos vaspántos új kapu kinyílik előtte. Két lépés és magas, aránylag hosszú gót csarnokban van. Háromszor napjában zajos sokadalom veri fel e csarnok csendjét. Megérkeznek a tolonckocsik és ebbe a gót dómába ontják ember-rakományukat, melyet a különböző rendőrtanyákon gyűjtöttek össze. Ide oda tolnak férfiak és nők, fiatalok és öregek, némelyek kötegekkel és csomagokkal, mások üres kezekkel; ha nem volnának az egyenruhás örök, az ember azt hinné, hogy kirándulási irodában vagy éjjeli menedékhelyen van. De már megkezdtek az örök a behozólapokkal kezükben az osztályozás munkáját, kis termekbe vezetik a foglyokat, ahol legott kimotozzák őket. E termek falain sajátságos ritkaságok láthatók. Hatalmas karton lóg ott, melyre az örök rászögezték a foglyoknál talált hamis pénzeket. Ott a hamis louis d'or és ott a 25 centimes nikkelpénz érték-telen fémből készült utánzata.

A foglyoktól elvesznek minden kézben vitt tárgyat: botot, esernyőt, kést, ollót, fegyvert,

kulcsot, vasdarabot, övet, köteget, csomagot és kartont — semmit sem hagynak náluk. Minden tárgy fiókba jut és a fogoly megkapja a megfelelő számot. Pénz sem maradhat náluk. Elveszik és letétbe helyezik. Biztosításul azonban szines nyugtát kapnak róla.

Azok a letartóztatottak, akik vizsgálati fogságban vannak, a szomszédos teremben tesztük újabb átkutatását kénytelenek eltűrni, mely igen szigorú és igen intim. Ebben a teremben csütörtököt mond a foglyok összes ravaszága, akik valamely tárgyat el akarnak rejteni, a vizsgáló személyzet tapasztaltsága és éles tekintete előtt, e gyakorlati emberek figyelmét ki nem kerül ki semmi, még oly ravaszul elrejtett tárgy sem.

Ha a vizsgálat véget ért, a foglyokat a felvételi irodába viszik. A megkivánt alakiságok elvégzése után a földalatti helyiségbe jutnak, ahol szétosztják őket a termekbe és cellákba. De ezzel még nem ért véget az első nap. Az ugynevezett douche-fürdőbe kénytelenek menni, ahol megtisztítják őket. Közben ruháikat a desinficiáló kemencébe dobják és annak nagy hőfoku levegőjében fertőtlenítik. Sok a rabok közül itt ismeri meg először a fürdő és a tisztaság jótéteményét. A nagyváros e söpredékei többnyire hihetetlen piszokban élnek. De némelyik annyira irtózik a víztől, hogy a vizsugár első hatása alatt valósággal síró görcsbe tör ki. Ismételt látta ajúláso-

Tisza félmilliója. A képviselőház ülése.

*

A képviselőház ma délelőtt Justh Gyula elnökletével ülést tartott, melyen Günther Antal igazságügyminiszter négy új törvényjavaslatot terjesztett a Ház elé. Több lényegtelen tárgy elintézése után a zárszámadási bizottságnak az ismeretes Tisza félmillió ügyében tett jelentését tárgyalták le. Eber Antal, Farkasházy Zsigmond és Wekerle Sándor felszólalásai után elfogadták a bizottsági javaslatot.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, július 5.

A napirenden hiába van harminchét-féle tárgy. az érdeklődés természetesen, — vége lévén az obstrukciónak — rettenetesen csekély. A folyosón némi élénkséget kelt az a korán érkező hír, hogy Zágrábban valami merénylet történt. Bár a valószínűség a történetek után a hír igaza mellett bizonyítható, mégis kétkedéssel fogadták azokat. Összeköttest kivántak vagy harmincan. De annyi volt az előjegyzés, hogy a zágrábi vonalhoz senki hozzá nem juthatott. Így hát a hír megmarad hirnek, ameddig rá cáfolat nem érkezik.

A képviselőházban csendes a hangulat. Rakovszkyt csipdesik tegnapi tullojális indítványa miatt.

A csipkedés folytatása annak a félhivatalos csipkedésnek, amelyben a Kossuth-párt hivatalos lapja *Rakovszkyt* ma részesíti. A képviselők osztályozzák a királyhűséget. Szólnak spanyol, porosz és angol királyhűségről. Valamennyinek főlje helyezi Rakovszky a magyar hűséget, mondván, *Eber* Antalhoz fordulva:

— Jegyezd meg, hogy angol királyokat már lefejezték. Magyar királyt még soha.

A Ház szünetéről a legellentmondóbb híreket terjesztették. E hírekkel szemben tény, hogy:

1. A Margitsziget vásárlására vonatkozó törvényt nem terjesztik be.
2. Hétfőn befejezik az ülészakot és megnyitják az ujat.
3. Kedden, szerdán megtörténik az új alakulás.
4. Csütörtökön kezdődik a nyári-őszi szünet. Az ülésről alábbi részletes tudósításunk szól:

(Uj törvények.)

Elnök: Justh Gyula.

Günther Antal: Törvényjavaslatokat terjeszt be a cselédtörvény módosításáról, a ke-

reskedelmi üzletek átruházásáról, a büntetőtörvény és büntető perrendtartás módosításáról és a végrehajtási törvény módosításáról. (Hosszantartó, lelkes éljenzés).

A javaslatokat az igazságügyi bizottsághoz utasították.

Lázár Zóárd előadó: A mentelmi bizottság nevében jelentést tesz Tuskán Gergely ügyéről.

A Ház az eljárást megszünteti.

Szász Zsombor: Jelentést tesz a *Kassai Munkás* című lap ellen indított perrel.

Ezután harmadik olvasásban elfogadták a két vasutas javaslatot.

Kossuth Ferenc: A házszabályokhoz kérészt. A Ház elfogadta azt a módosítást, hogy a mérnökökre és a jegászokra a fokozatokban is három három év a várakozási idő. Kéri a javaslat szövegét így kiigazítani.

Az így kiigazított javaslatot átküldték a főrendiházhoz.

Elfogadták harmadik olvasásban a tegnapi megszavazott vicinális javaslatokat is. A jegyzőkönyvnek ezekre vonatkozó részét nyomban hitelesítette a Ház.

(A Tisza félmilliója.)

Eber Antal: A zárszámadási bizottság nevében tesz jelentést az 1908. évi számadásokról. Konstatálja, hogy nálunk a költségvetés megszavazása után keveset szoktak törödni az egész budget t l s a zárszámadásokat összmásan tudomásul vették anélkül, hogy azokat megvizsgálták volna. Az 1908. évi zárszámadások bizonyosságai annak, milyen képtelen dolog volt ez. Ezek szerint abban az évben 55 millió koronával többet költöttek el az előirányzatnál.

Alapos tudással és érdekesítő csoportosításban magyarázza a budget hiányosságait. Szól ezután a rendelkezési alap számára az államvasutak pénztárából kiutalt összegekről. Konstatálja, hogy Tisza ellen a bizottság mégis csak helytelenítő javaslatot tesz, mert köztudomásu, hogy a mostani kormány olyan ígéretet tett, hogy a Fejérváry-kormányt nem helyezi vád alá.

Felkiáltások: Elég baj!

Eber Antal: A bizottság ezért nem tartja méltányosnak, hogy a Fejérváry-kormányt ne helyezék vád alá, a Tisza-kormányt pedig igen. Egy állam adminisztrációja nem kerülheti el, hogy a Ház megkérdése nélkül is tehessen gyors pénzügyi intézkedéseket, de azokat azután pontosan vizsgálja át a Ház és ne vegye egyszerűen tudomásul. A mit mi eddig a zárszámadások tárgyalásánál tettünk, nem volt komoly munka.

Elnök tíz percre fölfüggeszti az ülést. Szünet után:

(Egy külön vélemény.)

Elnök bejelenti, hogy a belügyminiszter holnap több interpellációra fog válaszolni.

Farkasházy Zsigmond a zárszámadási bizottság jelentésével szemben különvéleményt je-

lent be. A főszámadások sokkal fontosabbak, mint maga a költségvetés. A költségvetésre pedig heteket szántunk eddig, míg a főszámadásokat fél óra alatt elintéztük. Azt javasolja, hogy a rosszalás kifejezése mellett mondja ki a Ház, hogy a fölmentvényt az ötszázötvenezer korona dolgában meg nem adja és az összeg megtérítése iránt az eljárást megindítja.

Popovics Sándor államtitkár szólal fel és magyarázza a többkiadások okát. Helyteleníti Farkasházy Zsigmond különvéleményét, polemizál Eber Antallal és kifejti, hogy vannak esetek, amikor sürgősen kell kiadásokat tenni, amelyeknek elmulasztása az ország érdekeit veszélyezteti.

Wekerle Sándor is helyteleníti és veszedelmesnek tartja Farkasházy különvéleményét, mert előfordulnak esetek, hogy lehetetlen a póthitelt megszerezni.

A Ház Eber Antal indítványát fogadta el, mire az ülés véget ért.

Az aradi honvédek dezentora.

Elfogott szökött katona

A szivbeli ügy.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 5.

Ezelőtt két hónappal különös szökési eset történt az aradi honvédkaszárnyában. *Csumegyán* Simon mácsai születésű közhonvédnek, aki februárban vonult be az ezredhez, nem tetszett a gyöngyélet. Többször el akart szökni, de elcsipték.

Egy este, amikor már aludt az egész szoba legénysége, *Csumegyán* fölkel az ágyból, a feje fölött levette a polcedezkát a falról s azt fektette az ágyra s szépen betakarta a pokrócával s kiosont a folyosóra, innen pedig könnyen kijutott a sötét udvaron keresztül az utcára. Amikor a folyosón egy sötét árnyat látott elsuhanni a napos, rögtön beszaladt a legénységi szobába, mert az a gyanuja támadt, hogy *Csumegyán* megszökött. Azonban, amint az ágyra tekintett, megnyugodott. Így hát a szökést reggelig nem vették észre. Kerestették, körözték, de nem akadtak rá.

Most nagyváradi tudósítónk arról ír, hogy ott *Csumegyán* Simont letartóztatták a piacon. Egy Nacsa nevű rendőrnek feltűnt, hogy egy katona minden gyümölcskofa előtt megáll s lármát csap.

— Hogy ez a meggy, néni?

— Két hatos.

kat is douche alatt. Ezek oly szerencsétlenek voltak, akik valószínűleg éveken át nem érintettek vizet.

Ugy a férfi-, mint a nő-osztálynak vannak gyűjtő termek és egyes cellái. A férfiaknak két nagy terem van, az egyiket úgy hívják: a „bluzok terme”, a másikat „a paletot k terme”. A két név könnyen érthető. A bluzok termében a foglyok alja van. Ott hihetetlen piszok uralkodik. A foglyok dohányoznak, ba góznak, köpködnek; a fal mentén fölállított tábori ágyak csak úgy duzzadnak a szeméttől. A börtönök csendjéből nem lehet itt semmit sem észrevenni; folyton fecsegnek, beszélnek, vitáznak. Ez a terem valódi melegágya egybéként új bűnösöknek és bűnösöknek. Itt ismerkednek meg mindenféle egyének egymással és megegyeznek kiszabadulásuk idejére lopásban, betörésben, gyilkosságban.

Egészen más hang — hogy ezt a szót használjuk — uralkodik a „paletot-k termében”, melyet a „fekete frakk termé”-nek is hívják. Itt sem uralkodik valami különös tisztaság, de az ide beszállított egyének igyekeznek, hogy bizonyos méltóságot megőrizzenek. Ebben a teremben nincsen nagy zaj, sőt inkább a foglyok némák és zárkóztak, hallgatagok és szomorúak, nem kötnek ismeretséget és pártasságot. Mindenki elrejti és eltákolja bűnét és gyalázatát. A „paletot-k termében” nem nevelnek,

nem tréfálnak, hanem sóhajtoznak és éjjel titkon sírnak . . .

A nőosztály két részre tagolódik: az egyikben vannak a vétségek és kihágások miatt elfogott nők, a másokban a letartóztatott prostituáltak. Ha az egyik vagy másik terembe belépünk, feltűnik a türhető tisztaság; női kezek, még ha gyilkosok és kéjnök kezei is, működnek itt reggelenként több-kevesebb érzékkel a rend iránt. Hanem micsoda fegyelmhiány! Mind kiabál, ordít, sir. Némelyek erősítetik az ártatlanságukat, tiltakoznak elfogásuk ellen és eget földet hívnak tanunak; mások az utca iparszerű vétkezői, cinikusan dicsekesznek kalandjaikkal. Az ajtó fölé e szavak vannak vésve: „Csend, rend, erkölcs.” De halott betűk csupán, melyek mintha gonyolódának ott a falon.

Egy pillantás a falra, felvilágosítja a látogatót a „társaság” szelleméről, mely itt akaratlanul összegyűl. A falak tele trágár, ocsmány feliratokkal. Szinte úgy látszik, hogy egy elbukott sem akarta e helyet elhagyni anélkül, hogy ne hagyna írott jelet — és micsoda kifejezésekben! Ha az egyikkel vagy másikkal találkozunk, amint ór kíséretében a folyosón megy, akkor váratlanul a legaljasabb szitkokat kaphatjuk tőle; nem fél az őről, aki büntetéssel fenyegeti és utánunk üvölti a maga átkait, szidalmait, aljas kifakadásait. „Minden prostituáltban, mondta egy bíró, egy

hiéna lappang.” Örök igen gyakran tapasztalhatják foglyaiknak ezt az ösztönét.

A depot, amint látjuk, korántsem kellemes tartózkodási hely. És mindazonáltal vannak emberek, akik szívesen jönnek ismételtén vissza. Ilyenek az éhezők és hajléktalanok. Ezek, kivált télen, „örömmel” kerülnek fogóságba. Mert hiszen a rendőrfogságban mindenestre biztos nekik a mindennapi kenyér és az ágy. Észrevették azt is, hogy a kóborok száma különösen vasárnap nagy a depot-ban. Vasárnap a foglyok tudniillik húst is kapnak. És az a falat hus megér a szerencsétleneknek egész heti börtönt. Igen, nem is hinné az ember, hogy az éhezőknek milyen serege rejlik a fényes, gazdag, vakító, az örökké mulató Páris falai között. A rendőrség depot-ja sokat mesélhetne róla . . .

A folytonos jövésről és menésről, a depotban való szüntelen forgásról egy szám tanuszkodhatik Párisban naponta átlag háromszázötven embert hoznak a rendőrfogházba. E szám egyuttal fogalmat adhat a bűnösök világának folytonos növekvéséről és a nyomor szüntelen gyarapodásáról e nagyvárosban. És kétségtelenül a nyomor kerget számtalant a bűn karjaiba . . .

A katona belenyúlt a zsebébe, kivett két hatost s odaadta a kofának.

— No, akkor felrugom a meggyet.

Fel is rugta s azzal ment odább. Amikor a rendőr igazolásra szólította, elszaladt, azonban a járőkelők feltartóztatták. A rendőr bevittte a nagyvárad rendőrségre, ahol vallatásra fogták. Azonban a nevét nem akarta elárulni s csak hosszas vallatás után mondotta meg, hogy Csumegyán Simonnak hívják s ezelőtt két hónappal megszökött az aradi honvédszászlóaljtól.

— Miért szökött meg? — kérdezte tőle az ügyeletes rendőrtiszt.

— Szívbeli ügy, tekintetes uram, — válaszolt a szökevény honvéd, aki aztán ennél több magyarázatot nem adott. Megmotozásakor találtak nála egy ridikült 3 korona 80 fillérrel, de nem mondta meg, hogy jutott hozzá. Azt gyanítják, hogy lopta.

Holnap Aradra kísérik.

Egy főnyeremény, két nyerő.

Az aradi boldog nyertes.

Szédelgés sorsjegyekkel.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 5.

A temesvári Fehér Kereszt egyesületnek képeslevezőlap-sorsjátékán, melynek múlt hó 10-én volt a húzása, a huszezer koronás főnyereményt a 234.807 számú sorsjegy nyerte. Napok multak el, a nélkül, hogy a sorsjegy tulajdonosa jelentkezett volna s az egylet vezetősége már azt hitte, hogy a sorsjegy egyike azoknak, amelyek nem adattak el.

Nemsokára azonban egy Heim László nevű fiatalember, Heim József városi végrehajító fia, jelentkezett a sorsjeggyel, hogy a reá esett főnyereményt átvegye. Heim előadta, hogy a sorsjegyet ez évi április hó 20-án vette a józsefvárosi pályaudvar portásánál. Betekintettek a könyvekbe s onnan kiviláglott, hogy a 234.807. számú sorsjegy tényleg az említett portásánál volt eladásra. Ezzel az ügy el volt intézve és Heim László, illetőleg egy fiatal leány, akinek Heim annak idején a képes lapot elküldte, akadálytalanul megkapta az értékes főnyereményt.

Nagy volt tehát az egylet vezetőségének meglepetése, amikor szerdán egy Janszky Erzsébet nevű aradi asszony ügyvédje kíséretében megjelent a vezetőségnek s ugyancsak egy 234.807 számú képesleves sorsjegyet mutatott fel, követelvé a főnyeremény kiutalását. Világos volt, hogy baj van a dologban, minthogy a sorsjegyeket megérkezésük alkalmával megvizsgálták s minden számot külön ellenőriztek. Most már azt kellett kutatni, melyik a kettő közül a valódi 234.807 sz. sorsjegy.

Az 1—200.000 számig terjedő sorsjegyek egy budapesti fénynyomat műintézetben készültek, míg a 200.000—300.000 ig terjedő sorozat, melynek egyik sáma a nyertes sorsjegy, Mosinger zágrábi cégnél gyártott, ami a Heim által felmutatott kártyán fel is volt tüntetve. Megnézték a Janszky által felmutatott kártyát is és erről kisült, hogy a kártya nem Mosingernél, hanem az előbb említett budapesti cégnél készült.

Kétségtelen volt tehát, hogy a Janszky által prezentált kártyán a szám hamisítva volt, amely feltevést megerősítette az a körülmény is, hogy Janszky kártyáján a 234.807 szám első részlete, a 234, magasabban áll, mint a

807, holott minden többi kártyán a számok egyenes vonalban állanak. Az egyesület igazgatósága ezért az ismeretlen tettes ellen megtette a följelentést csalás miatt s a vizsgálat során majd kiderül, ki követte el az agyafurt szélhámosságot.

Apponyi Aradért.

Uj iskolák — uj tanítók.

16,000 korona államsegély.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 5.

Az Aradon felépítendő hat új állami iskola ügyében a vallás- és közoktatásügyi kormány Aradváros kiküldöttjeivel tárgyalást folytatott és a közös megállapodás eredményeként a város törvényhatósága fedezte volna a telkek árát, az összes iskolaépületek felépítéséhez, berendezéséhez szükséges kölcsönösszeg — 52 éven át — annuitásait. Az építéshez, berendezéshez 320,000 korona kölcsönt kell felvenni. Ezen kölcsönösszeget az eddig meg nem adózott adóalanyokra kivetendő 5% iskola adóból vélték fedezhetni, de ezen új adó új terheket rótt volna Aradnak amugy is nehéz viszonyok között élő polgáira.

Varjassy Lajos polgármester a kérdést Kovács Vince h. iskolafelügyelővel megbeszélte és az iskolafelügyelő Apponyi Albert gróf vallás- és közoktatásügyi miniszternél audienciára jelentkezett. Kovács Vince a miniszter előtt hűen előadta Aradváros polgárainak a közoktatásügy érdekében évtizedeken át hozott nagy áldozatait, reá mutatott a város nehéz anyagi helyzetére és őszintén elmondta, hogy Aradot eddig minden kormány érthetetlen okok miatt mellőzte. Ez az oka annak, hogy dacára a 300,000 kor. évi iskolai kiadásoknak, mégis 1200 tanköteles gyermek semmiféle oktatásban, nevelésben nem részesülhet, mert nincsenek elegendő iskoláink és tanítóink. Az iskolafelügyelő állításait Halász Ferenc miniszteri tanácsos mindenben megerősítette és valóban ritka szeretettel szólott Arad közönségének áldozatkészségéről, melegen ajánlva az iskolafelügyelő kérelmének teljesítését.

Apponyi Albert miniszter méltányolva a felhozott érveket, kijelentette, hogy a Kovács Vince által előadott kérelmet minden pontjában teljesíti. Immár befejezett tény tehát, hogy Arad polgárainak megterhelhetése nélkül 1908. szeptember 1-től Aradon a magyar nemzeti népoktatás javára 24 tanterem megnyílik.

A miniszter ma leküldte Aradvárosához azon értesítését, melyben elmondja, hogy a tanítók, hitoktatók, iskolaszolgák fizetését a tanügyi kormány viseli, ő fogja a 24 tantermet taneszközökkel felszerelni, vállalja az iskolák továbbfejlesztésének kötelezettségét, az iskolaépületben levő tanítólakások után fizeti a 420—420 korona lakbért és hogy az építkezéshez szükséges kölcsön évi annuitásait a város fedezhesse: a felveendő egész kölcsön (320.000 kor.) törlesztésének időtartamára (52—60 év) Aradváros részére az állami költségvetésbe 1908. évi január hó 1-től évi 13.000 korona államsegélyt vesz föl és azonkívül az említett időre az állami iskoláknál befolyó összes tandíjat is átengedi Aradvárosának. A sze-

rencsés akció tehát Arad közönségének 52—60 éven át évi 16.000 kor. államsegélyt eredményezett.

A miniszter leiratát a hétfőn délutánra egybehívott iskolaszék ülésén fogják tárgyalni, hogy a hat iskola kérdésében a július 10-én megtartandó közgyűlés véglegesen határozhasson.

TÁVIRATOK.

A cár és a párisi tőzsde.

Pétervár, július 5. A Párisból érkező tőzsde jelentésből kitűnik, hogy ott tegnap a hangulat az orosz értékekre nézve kedvezőtlen volt, ami a cár ellen elkövetett merényletről elterjedt hírekkel áll kapcsolatban. E hírek teljeseren alaptalanok.

Monte-Carlo Biharmegyében.

Játékbank a Püspök-fürdőben.

Egy belga pénzcsoport akciója.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, július 5.

Most, a baccarat düh idején nem is kélt nagyobb feltűnést az a hír, melyet Budapestről hoz a táviró: hogy t. i. egy belga pénzcsoport Magyarországon egy hatalmas, nagyméretű játékbankot akar nyitni és erre a célra a Nagyvárad mellett fekvő Püspökfürdőt szemelte ki, tekintettel arra, hogy Nagyváradnak, — az ország egyik legforgalmasabb városának közelében fekszik. A belgacsoport azonos azokkal a vállalkozókkal, akik a Margitszigeten játékbankot akartak nyitni, de ebbeli kísérletük eredménytelen maradt, mert ajánlatukat ismételtelen visszautasították. Az érdekes tervről budapesti tudósítónk az alábbiakat jelenti:

A napokban a fővárosba érkezett A. Collone, egy több száz millióval rendelkező belga-pénzcsoport megbízottja, aki azért jött Budapestre, hogy egy utolsó kísérletet tegyen a Margitszigetnek bérbevételeére. A terv azonban végleg csődöt mondott, mert a Margitsziget rövid időn belül a főváros tulajdonába megy át és a főváros vezető elemei, dacára a kecsegtető ígéreteknek, hallani sem akarnak arról, hogy Budapesten új Montecarlót létesítsenek. A Collone, aki teljhatalmu megbízatással ment Budapestre, miután első terve csődöt mondott, egy másodikkal állott elő, amely nem kevésbé szenzációs. A pénzcsoport megbízottja egy előkező és befolyásos fővárosi hírlapíróval lépett érintkezésbe, aki híve annak, hogy a Margitszigeten játékbank létesíttessék, mert ezáltal a főváros még rohamosabban fejlődne, mint eddig. A Collone és e hírlapíró hosszabb eszmecsere után érdekes tervben állapodtak meg. A hírlapíró azt ajánlotta a pénzcsoport megbízottjának, hogy miután a fővárosban nem sikerült a terv nyelbeütése, próbálkozzék meg a vidéken. A legalkalmasabbnak a játékbank meg alapítására Balatonfüredet, vagy Siófokot tartja a hírlapíró, de kombinációba vette a Püspök-fürdőt is, amelynek az az előnye, hogy Magyarország legforgalmasabb városának közelében fekszik.

A belga pénzcsoport áldozatokat nem kímélve alapítaná meg a játékbankot. A játékbank engedélyért hajlandó évi öt millió koronát fizetni és ezenkívül olyan építkezésekre kötelezi magát, amelyek bármelyik fürdőt, ahol a terv létesülne, egy csapásra világfürdővé tennék. A pénzcsoport két millió koronát számos különböző épületek, szállodák építésére és

fürdő fényes pompával való parkirozására. Építne a pénzcsoport egy óriási hangverseny termet is, ahol naponta a világ legkiválóbb művészei működnek közre ingyen bemenet mellett. Ennek ellenében ötven évi bérleti szerződést kérne a társaság. Minden ötödik évben egy millió koronával emelkednék az évi bér, amely ilyenképen a negyvenötödik évben már tizenöt millió koronát tenne. Jótékony célra három millió koronát szánna a társaság, amely ezenkívül horribilis milliókra rugó adót is fizetne.

A hirdető, aki a tárgyalások közvetítésére ajánkozott, már legközelebb érintkezésbe lép Balatonfüred igazgatóságával és amennyiben nem tudnának megállapodni, a Püspök-fürdő tulajdonosának teszi meg az ajánlatot, sőt hajlandó a fürdőt örök áron megvenni.

Bujdosó aradi vendéglős.

A hanzli miatt.

Mi történt a ligetben?

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 5.

A hanzli olyan valami, ami se nem sör, se nem bor, hanem egész egyszerűen hanzli. Magyar neve nincsen. Lehetne ugyan itali szőlőhámosságnak, vagy álszakállas sörnek nevezni, de mivel ezen a néven ugysem ismerne rá senki, a puritán egyszerűségű hanzli név mellett maradunk. Arról van ugyanis szó, hogy a hanzli miatt egy aradi vendéglős bujdosásnak adta a fejét, mert a rendőrség közegészség elleni kihágás címén eljárást indított ellene.

Az ügy előzményei visszanyulnak a június 16-ikán tartott nyomdászmulatság idejére. A ligetben tartott mulatságon ugyanis a városligeti vendéglős ezidőszerűtől bérlője, Palkovics Péter jobb ügyhöz méltó igyekezettel és buzgalommal szállította szomszéd vendégeinek a konfettivel süritett és szódával higitott hanzlit. Hiába volt minden gyöngéd célzás, panasz és kiabálás: Palkovics ridegen megmaradt azon az állásponton, hogy az ital ivásra és nem bérletre való. A piszkos hanzlit sikerült is jó áron eladni, de a szigorú végzet mégis elérte. Maguk a felszolgáló pincérek jelentették fel az aradi rendőrségen közegészség elleni kihágás miatt.

A kihágási eljárást meg is indították Palkovics ellen, de már az idéző végzést nem lehetett kézbesíteni neki. Ahányszor a kézbesítő kereste, mindannyiszor azt a választ kapta, hogy Palkovics nincs otthon. Ez a makacs távollét olyan gyanusnak látszott, hogy Berecz Ferenc kihágási bíró megbizta az illetékes negyedmestert, figyelje meg, vajjon nem rejtőzik-e valahol Palkovics csak azért, hogy az idézést ne lehessen neki kézbesíteni. A vendéglős azonban tényleg nem volt Aradon.

A hosszú távolmaradásnak az a magyarázata, hogy a lövészegylet, amely a városligeti vendéglőt bérbe adja, közölte Palkovicscsal, hogy a történetek után nem tarthat számot szerződése meghosszabbítására. Palkovics tehát elhatározta, hogy elhagyja az átkos várost, amelyben már hanzlit sem szabad árulni, még akkor sem, ha különféle színű konfettidarabok uszkálnak benne. Ennélfogva elutazott, hogy más várost szemeljen ki jövődő működése színhelyül.

Amint értesülünk, a ligeti vendéglősre már legközelebb ki is írja a lövészegylet a pályázatot. Palkovicsnak tehát meglehetősen drága volt a kiszolgált hanzli: eltekintve attól, hogy érzékeny birságot kell elszennvednie, még a szerződését is elveszíti. Tanulságnak azonban elég szép tanulság ez az eset.

Hitelezők, sirjatok!

Uj végrehajtási törvény.

Mit szabad lefoglalni?

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, július 5.

A kormány összes eddigi törvényjavaslatai közül a legjelentősebbet ma terjesztette a Ház elé Günther Antal igazságügyminiszter. A végrehajtási törvény igazán liberális reformjáról szól ez a javaslat, amely a kis exisztenciák védelmére és az eddig divó könyörtelen végrehajtási rendszer eltemetésére van hivatva. Bizonyos mértékben megközelíti a javaslat a *homestead* intézményét, anélkül azonban, hogy a kisebb ingatlanok elzálogosítása és adósság miatti elidegenítése elé gátat vetne. A *homestead* felé való törekvés azonban nyilvánvaló a javaslatban s megállapítható az is, hogy a kormány 12 kataszteri holdban állapítja meg az el nem zálogosítható és végrehajtási uton el nem adható kisbirtok területét. Az agrárpolitikai szempontok — ugyilátszik, — még egyelőre, a kedvezőbb hitelviszonyok beálltáig megakadályozzák a háztűzhely intézményének megvalósítását, de a javaslat intenciója egészen világosan megjelöli a *homestead* behozatalához vezető utat.

Nem kisebb fontosságú ezen intézkedésnél a köztisztviselők érdekeinek védelme s a kisemberek létminimumának megállapítása. Ezt a létminimumot ugyan meglehetősen szűkösen méri a javaslat, de a régi állapotokhoz képest mindenestre ez is haladás.

A javaslat azonban mégis sok fájdalmat fog okozni — az ügyvédek között. Az ötven koronán aluli zsiros kis végrehajtások ugyanis kiesnek az ügyvédi közbenjárások köréből. Az adósok megtakarítanak egy esomó költséget. Félt azonban, hogy ezt a paragrafust a parlamentben ülő ügyvédek — meg fogják obstruálni.

Távirati értesüléseink:

Négy fontos törvényjavaslatot terjesztett ma a Ház tapsai közt Günther Antal igazságügyminiszter a parlament elé. Az első törvényjavaslat a *cséktről* 28. §-ában azokat az elveket kodifikálja, melyeket a legutóbb tartott ankéteken juttattak a közgazdasági és jogászvilág kitünőségei kifejezésre. A másik javaslat: *Törvényjavaslat a végrehajtási eljárásról szóló 1881. t.-c. módosítása és kiegészítése tárgyában*, amely megállapítja a *létminimumot*. 2. §-a szerint a végrehajtás alól a többi közt ki van véve:

A kisiparosoknak, kézműveseknek, ipari (gyári) munkásoknak, napszámosoknak s általában azoknak, akik magukat kézimunkával tartják fenn, a keresetük folytatásához szükséges szerszámok, eszközök, műszerek és állatok, továbbá kisiparosok és kézművesek feldolgozható anyagkészlete, 150 korona értékegység;

a végrehajtást szenvedőnek és háznépének egy havi időtartamra szükséges élelmi-, tüzelő- és világítószerek, ezek hiányában pedig a lefoglalható készpénzből a beszerzésükhöz szükséges összeg;

a negyedévre szükséges lakpénzhez való készpénz;

egy tehén, vagy négy juh, vagy négy kecske s ezeknek félévi takarmánya;

mezei gazdálkodással foglalkozók részére

12 kataszteri hold szántóföld műveléséhez szükséges vetőmag, igavonó jószág, gazdasági eszköz és trágya.

Fontos rendelkezés az is, hogy a járulékok nélkül 50 koronát meg nem haladó pénzüsszeg követelés végrehajtás utáni való behajtása föltétlenül *hivatalból* eszközölendő. Ez az eddig elviselhetetlen költségek tetemes megcsökkentését jelenti. Ha 10 koronás csak a követelés, a végrehajtás előtt a bíróság köteles figyelmeztetni az adóst, hogy fizessen, különben végrehajtják. Az állami, törvényhatósági és községi tisztviselők s a többi kvalifikált és állami alkalmazottak fizetésének csak egyharmada foglalható le s csakis úgy, hogy a végrehajtást szenvedőnek *évi 2000 koronányi* (eddig 1600 korona volt) maradjon. A nyugdíj lefoglalható részéből *évi 1200 koronának* kell maradnia. A közzétett árverési hirdelményben a *végrehajtást szenvedő nevének nem kell kiírni*.

A harmadik javaslat a büntetőtörvénykönyv és a bünvádi perrendtartás kiegészítéséről és módosításáról szól s *megállapítja a föltételes elítélésnél a magyar jutikaturában eddig ismeretlen intézményét*. Az erről szóló szakasz így hangzik:

A bíróság az egy hónapot meg nem haladó tartamban kiszabott fogházbüntetés és a pénzbüntetés végrehajtását különös méltánylást érdemlő okból felfüggesztheti. A felfüggesztett büntetést nem lehet végrehajtani, ha az elítélt ellen az ítélet jogerőre emelkedésétől számított három évi próbaidő alatt bünvádi eljárás nem volt folyamatban.

A javaslat nevezetes rendeleteket foglal magában a *fiatalokorú bűnösökre is*. Régi bajt orvosol a 45. §, mely szerint a tíz korona értékét meg nem haladó élelmicikk, tüzelőszert elsikkasztása, lopása nem lesz vétség, hanem tulajdon elleni kihágás s nyolc napig terjedhető elzárással büntetendő.

A negyedik javaslat a kereskedelmi üzlet átruházásáról szól s elejét veszi az itt megszo-

Mayerling.

Nigra gróf Rudolf katasztrófájáról.

A trónörököszt agyonverték.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, július 5.

A nagy mayerlingi tragédiáról, amelyet örökös homály fog borítani, ma újabb részletek jelentek meg egy olasz újságban. A folytonosan felszínre kerülő újabb adatok csak jobban elhomályosítják magát a tényt, amelyhez immár csaknem valamennyi diplomata és udvari személység hozzá szólott, a ki a nyolcvanas évek végén valamelyes nexusban volt a bécsi udvarral.

Az egymásnak szinte homlokegyenest elmentendő hírek közül az látszik legvalószínűbbnek, hogy Rudolf trónörököszt *agyonverték*. Ugyanezt mondja az olasz lap is, amelyben a minap elhunyt Nigra gróf volt bécsi olasz nagykövetnek a mayerlingi tragédiáról való elbeszélését közli egyik barátja.

Az érdekes visszaemlékezésről a következőket jelentik Milánóból.

A milánói *Corriere della Sera* legújabb száma cikket közöl, amelyben a most elhunyt Nigra gróf volt bécsi olasz nagykövet elbeszélése alapján a gróf egyik barátja közli, hogy miket mondott Rudolf trónörökös meggyilkolásáról az akkor Bécsben működött diplomata.

Nigra gróf arra a kérdésre, vajjon igaz-e, hogy a trónörökös *Auersperg* Károly herceggel

való amerikai párbaja miatt lett öngyilkossá, ezt felelte:

— Dehogyan lett öngyilkossá! *Rudolf főherceget meggyilkolták, még pedig borzalmas módon.* En saját szememmel láttam a szerencsétlen trónörökös holttestét. Nem tudom, hogy szerencsés vagy szerencsétlen voltam e, amikor a katasztrófa után elsőnek érkeztem Mayerlingbe, úgy, hogy akkor még a király sem volt ott. A trónörökösnek egy *Loschek* nevű komornyikja bevezetett a hálószobába, ahol a trónörökös holtteste ágyra volt fektetve és feje kendővel bekötve. Arra a kérdésemre, hogy mi történt, a komornyik mitsem felelt, hanem fölemelte a trónörökös fejét és leoldotta a kendőt róla. Ekkor borzalmas látvány tárult elém. A trónörökös koponyája a fültő háta mögött körülbelül *ökönagyságu darabon be volt szúva oly mélyen, hogy a szilánkok belefuródtak az agyvelőbe.* A rettenetes sebet nézetem szerint vagy *palackkal vagy furkósbottal* ejtették. Kéves idő múltán megérkezett a király, aki megpillantván fia összezuzott fejét, *sirni kezdett és támolgott.* En azt hittem, hogy az uralkodó összerogy és ezért mellette termettem és karjaim közé fogtam.

Itélet a Sulkovszky—Tagányi válóperben.

Ágytól, asztaltól elválasztva.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 5.

Sulkovszky Ida hercegnőnek férje, *Tagányi* Sándor dr. aradi ügyvéd ellen négy év előtt indított válóperében a mai napon érdekes fordulat állott be. Az aradi kir. törvényszék zárt tárgyaláson foglalkozott ezzel a rég huzódó pörrel, s miután a bizonyítási eljárást még május elején befejezték, ma *meghozta ítéletét.* Ez az ítélet *hat hónapra ágytól és asztaltól elválasztja a feleket.* Most már, amennyiben a házastársak e hat hónap eltelté után sem volnának hajlandók a házközösséget felújítani, a házasság végleges felbontása iránti keresetüket joguk van az aradi kir. törvényszéknél annak idején benyújtani.

(Az első ítélet.)

A nagy halmazzá sokasodott Sulkovszky—Tagányi féle ügyek között kétségtelenül a válóper a legérdekesebb. Ezt Sulkovszky Ida hercegnő 1903-ban indította férje ellen több címen, főképen redig azért, mert Tagányi Sándor dr. a hercegnőt állítólag *durván és tetteleg bántalmazta.* A tanúk kihallgatása s a bizonyítás adatainak összehordása mintegy két évet vett igénybe, úgy, hogy a válóper tárgyalására csak 1905. március 17-én kerülhetett a sor. A tanácsban, mely e per felett dönteni volt hivatva, *Ottubay* Károly kuriai bíró, volt törvényszéki elnök elnökölt, előadó bíró *Lehrmann* Viktor, szavazó bíró pedig *Heller* Mór dr. törvényszéki bíró volt.

A bíróság teljes három óra hosszat tanácskozott zárt ülésben s csak magának a referens bírónak az előadása két órát vett igénybe. Az ügy részletes megvitatása után a bíróság meghozta ítéletét, amely nagy meglepetést keltett. A törvényszék ugyanis Tagányi Sándorné Sulkovszky Ida hercegnőt a házassági kötelék felbontása iránti keresetével *elutasította* és mint pervesztést, a fölmerült összes költségek viselésében *elmarasztalta.*

Az ítéletnél csak az indokolás kellett nagyobb szenzációt. A törvényszék a hercegnő,

mint felperes által előadott házasságbontó okok közül csupán az egyik okot vette beigazoltnak, tudnillik azt, hogy Tagányi Sándor dr. a hercegnőt *durván és tetteleg bántalmazta,* míg a másik kétrendbeli előadott bontó okot bizonyítékok hiányában figyelmen kívül hagyta. A mi a beigazolást illeti, azt a törvényszék a kihallgatott tanúk vallomásából ugyan bizonyítottan látta, de tekintettel arra, hogy a hercegnő a bántalmazások után az életközösséget Tagányi Sándorral továbbra is fentartotta és nem *indított azonnal válóperet,* a bíróság ezt u. y vette, mintha a hercegnő *férje tettét megbocsátotta volna.*

Az érdekes válóperben házasságvédőként *Páris* Lajos dr. szerepelt, aki a házassági kötelék felbontását szintén *ellenezte.* A perben a hercegnőt *Polónyi* Géza és *Pollacsek* Alfréd dr. budapesti ügyvédek, Tagányi Sándort pedig *Steinhardt* Mór dr. aradi ügyvéd képviselték.

(A tábla döntése)

Tekintettel arra, hogy a hercegnő által az előadott házasságbontó okokat a törvényszék egy kivételével figyelmen kívül hagyta, s a bánásmódra vonatkozót nem méltányolta kellőleg, általánosan az a vélemény uralkodott az ítélet kihirdetése után, hogy a hercegnő más alapon fogja újból folyamatba tenni a válóperet. A hercegnő azonban ügyvédjei tanácsára álhatalosan megmaradt eredeti keresete mellett, s az aradi törvényszék ítéletét *megfeleltette.*

Igy került az ügy a nagyváradi kir. táblához, amely méltányolva a hercegnő által felhozott okokat, *megsemmisítette az aradi kir. törvényszék ítéletét,* s a válóper újabb tárgyalását rendelte el. A kir. tábla végzése mintegy másfél év előtt érkezett Aradra s azóta állandóan és ismételt hallgattak ki tanukat ebben a bonyodalmas perben. Közben többször megkísérelték, hogy a feleket kibékítsék, de erről a hercegnő tudni sem akart.

A bizonyítási eljárást folyó évi május 8-án fejezték be, amikor a hercegnő kívánságára a két utolsó tanut, *Nagy* József pankotai plébánost és *Kertai* Ilma aradi tanítónőt hallgatták ki. A tanúkihallgatások után, tekintettel a per nagy anyagára, annak ismertetését és az ítélethirdetést július elejére halasztották.

(Ágytól és asztaltól)

Az aradi kir. törvényszék egyik tanácsa ma zárt ülésen újabb tárgyalás alá vette a válóper egész anyagát. A tanácsban *Fábián* Lajos dr. törvényszéki elnök elnökölt, előadó bíró *Lehrmann* Viktor, szavazó bíró pedig *Mészáros* Dániel dr. törvényszéki bíró volt. A jegyzői tisztet *Török* János joggyakornok töltötte be.

A tárgyalás délelőtt 9 órakor kezdődött és a déli szünet kivételével késő délutánig tartott. Ez idő alatt *Török* János jegyző felolvasta az összes beadványokat, tanuvallomási jegyzőkönyveket s a többi iratokat, végül pedig a nagyváradi kir. tábla végzését, amelybe összegezve vannak azok a szempontok, amelyek alapján újabb ítélet alkotására utasított a törvényszék.

E szempontok főleg a következők voltak: új bizonyítási eljárás által kiderítendő, milyen volt a férj és feleség közötti viszony általában? Milyen körülmények között történt a tettelegesség? Milyen volt annak lefolyása? A házastársi kötelesség oly megsértése forog-e fenn a férj részéről, hogy ez alapon a válás kimondható-e? stb.

A törvényszék hosszas eszmecsere után megállapította, hogy a házasságbontó okok *tényleg fenforognak s ez alapon a feleknek ágytól*

és asztaltól való elválasztását hat hónapra ítéletileg kimondotta. Ez az ítélet még nem egyenértékű a házasság felbontásával, amely csak akkor mondatik ki, ha hat hónap letelte után és három hónapon belül bármelyik fél kéri a házasság végleges felbontását. Ezt a törvényszék azután újabb ítélettel mondja ki, amely ellen rendes jogorvoslatoknak van helye.

Tagányi Sándort annyiban érinti súlyosan a törvényszék mai ítélete, mert ez ellen *felebezésnek helye nincs.*

Krivány menyasszonya.

Egy berlini milliomos özvegye.

Még az idén megnősül.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 5.

Krivány János házasságáról már néhány hét óta beszélnek Aradon, sőt a beavatottak már azt is tudnivaló, hogy a szomorú hírnévre vergődött, volt árvaszéki pénztáros a háziasszonyát vezető oltárhoz. Annak idején mi is megemlékeztünk erről az érdekes házassági hírről, sőt egy aradi hírlapíró fel is kereste *Krivány* Jánost, aki odanyilatkozott, hogy a híresztelésből egy szó sem igaz s neki eszé ágában sincs megházasodni. Felhozta szegénységét, gyámoltalanságát s megható szavakkal iparkodott bebizonyítani, hogy még csak nem is gondolhat házasságra.

Amint értesülünk, a *Krivány* házassági tervéről szóló hírek ennek dacára *nem alaptalanok.* Csupán az eddig ismeretes részletek nem felelnek meg a valóságnak. *Krivány* János komolyan foglalkozik egy újabb házasság tervével, sőt már menyasszonya is van, akivel a tél folyamán valószínűleg egybe is fog kelni. A menyasszony azonban nem K.-né, sőt nem is aradi asszony. Messze, a német fővárosban, *Berlinben* lakik s egy milliomosnak az özvegye.

Más oldalról arról értesítenek bennünket, hogy az özvegy nagy vagyonáról szóló hírek tulzottak. Mindössze annyi igaz, hogy *Krivány* menyasszonya *igen jómódu asszony,* aki pénzének kamataiból szinte fényűzően él. *Krivány* állandó levelezésben áll az asszonnyal, s csekély számu jóismerősei előtt nem is titkolja a dolgot. Sőt egy aradi ügyvéd előtt a napokban némi büszkeséggel beszélt a házasságról.

Milyen körülmények között ismerkedett meg berlini menyasszonyával *Krivány* János, arról ezideig nem nyilatkozott. Ennek dacára azt mondják, hogy az ismeretség régi keletű, s még abból az időből való, mikor az árvaszéki pénztáros elfogatását megelőzőleg külföldön bujdosott. Az ismeretség szerelemmé fejlődött, amelyet a nagy távolság és tíz év nem tudott megörölni. Időközben az asszony özvegygyé lett, s így most már semmi akadályja sincs annak, hogy egymáséi lehessenek.

Krivány, aki megtört öregemberként, beteg jött ki az aradi kir. ügyészség fogházából, már teljesen felgyógyult, s néhány hónap alatt annyira kiheverte a hosszú fogság nyomait, hogy ma már újra az a daliás férfi, aki volt. Meg sem látszik rajta, hogy tul van a negyven éven, s az életkedve olyan, hogy jóval fiatalabb emberek is megirigyelhetnék.

A berlini utazást őszre tervezi. Azonnal valami szerényebb állásba lép s a tél folyamán feleségül veszi régi ideálját.

Becsapott aradi építész.

A zugirász hangversenykörútja.

Akinek elhúzták a nótáját.

Bejártam kétszer a világot.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 5.

Egy aradi zugirász főzte le a legraffináltabb bohózatírót is azzal a furfangos leleményességgel, amelylyel egy aradi építőmestert befönt és több, mint ezer korona készpénztől megfosztott. A zugirász, aki ismert alak a rendőrség előtt, azzal az ürügygyel, hogy leányával hangversenyt rendez, kicsalt az építésztől meglehetőss summa pénzt, de természetesen a hangversenyből semmi sem lett. A furfangos hangversenyrendező hónapokig az orránál fogva vezette a hiszékeny építőmestert, akit egész Bukarestig magával csalogatott.

A humoros részletekben bővelkedő csalárról, amely most foglalkoztatja az aradi rendőrséget, az alábbi tudósításban számolunk be:

(Az első pénzösszeg.)

A múlt év november havában beállított D. L. aradi építőmesterhez Sugár (Schlesinger) Jakab aradi zugirász és arra kérte az építőmestert, hogy zsíráljon neki egy kétszáz koronás váltót. D. megtagadta a kérés teljesítését és kijelentette, hogy elvből nem ír alá váltót. Sugár ezután azt az ajánlatot tette D.-nek, adjon neki 200 korona készpénzt, hogy Sarolta nevű leányával, aki művésziesen zongorázik, hangversenykörútra indulhasson s a bevételen majd közösen osztozkodnak. Az első hangversenyt Nagyváradra tervezte a zugirász, mert — amint mondta — ott sok a zsidó s így szép anyagi sikerre van kilátás. A kecssegtető ígéretekre D. kijelentette:

— Nézze Sugár ur, én nem értek a művészethez. Hagyjon nekem békét ilyen dolgokkal.

Erre a visszautasításra Sugár az ismerőseivel környékeztette meg az építőmestert, aki végre belement az üzletbe és 200 koronát adott át Sugárnak. Ez azután november elején el is utazott Nagyváradra.

(A hangverseny odisszeája.)

Nagyváradról Sugár levelet írt D. nek és ebben tudatta, hogy a hangversenyt nem lehet megtartani, mert minden terem el van foglalva, hanem majd átutazik Szegedre. Néhány nap múlva Szegedről kapott az építőmester levelet, amelynek tartalma hasonló volt az elsőhöz és ettől csak abban különbözött, hogy Sugár közölte a Temesvárra való átrándulást, ahol biztosan sikerülni fog a hangverseny megtartása.

Innen megírta Sugár, hogy minden rendben van s a hangversenyt meg lehet tartani. Másnap hazaérkezett és elmondta, az építőmesternek, hogy a 200 korona elfogyott és még 72 koronára van szükség, mert azt ajánlották neki Temesvárott, hogy fogadjon katonai zenét, amely a szünet alatt szórakoztassa a közönséget. D. átadta a kért összeget és Sugár így szólt hozzá:

— Ha sürgönyözni fogok magának, akkor jöjjön át a leányommal Temesvárra.

A hangversenyrendező el is utazott, de másnap visszajött és elmondta, hogy a hangversenyt nem lehet megtartani, mert kevés jegy kelt el. Meggyezett azonban a szállodással, hogy a termet fentartja részükre. D. vissza kérte a katonazene felfogadására átadott 72 koronát, amit Sugár sok huza-vona után vissza is adott.

(Ei Bukarestbe.)

Sugár azonban mindenáron hangversenyt akart rendezni. Egy szép napon azzal a tervvel

állott elő, hogy menjenek le Bukarestbe, mert a román királynő nagy művészbarát és ő fogja protezsálni a leányát. Elmondta továbbá, hogy leánya a királynő előtt is fog játszani s így szép jövedelmük lesz. Az építőmester most már minden megfontolás nélkül belement az üzletbe.

— Maga fogja gardirozni a leányomat — mondta Sugár, — én pedig kieszközölöm, hogy a királynő előtt játszhak.

D. 100 koronát vett magához és december 10-ike táján mindhárman lerándultak Bukarestbe. Utközben Sugár előadta, hogy Bukarestben nagyon rossz szivarokat lehet kapni s rávette az építőmestert, hogy vásároljon száz darab finom szivart. D. Temesvárott beszerezte a trafik-készletet, Predealon azonban kellemetlenségbe került a szivarok miatt. A pénzügyőrök ugyanis elkobozták a szivarokat és tetejébe még 60 korona pénzbírságot róttak az építőmesterre.

(A király beteg.)

Bukarestben Sugárék a Lutherána Strada 24 ik szám alatt vettek lakást, amelyért naponként öt koronát fizetett D., aki minden költséget saját zsebéből fedezett. Öt napig időztek a román fővárosban. Sugár minden reggel eltávozott és azzal a híradással jött vissza, hogy Károly király beteg s emiatt a királynő anynyira elkeseredett, hogy most nem fogadhatja kihallgatáson.

A királyi udvarban azonban azt ajánlották neki, hogyha tud pénzt szerezni, akkor a legelőkelőbb teremben tartsa meg a hangversenyt. Egy bécsi művész is hangversenyezett nemrégiben Bukarestben és egy esti szerepléssel 4000 koronát vett be.

— Ehez azonban hatszáz korona kell, — mondotta Sugár.

D. gondolkodóba esett ilyen, az ő körülményeihez képest nagy összeg hallatára. Most már Sugárnak állt feljebb.

— Ha lehozott minket Bukarestbe, mondta, akkor ne hagyjon itt pénz nélkül.

Végre megállapodtak abban, hogy D., akinek már teljesen elfogyott a pénze, visszautazik Aradra és elhozza a 600 koronát. Az építőmester, hogy elutazhassék, elzálogosította az óráját. Sugár ekkor azt követelte, hogy az építőmester hagyja ott a podgyászát, mert máskülönben nem jön vissza Bukarestbe.

(Az elmaradt hangverseny.)

D. tehát podgyász nélkül utazott haza Aradra. Itt a házára felvett 600 koronát és visszautazott a román fővárosba. Az építőmester kifizette Sugáréknak időközben felmerült költségeit, a melyek körülbelül 70 koronára rugtak.

A hezott pénzből D. 400 koronát adott át Sugárnak, aki kijelentette, hogy a dolog rendben van. Néhány nap múlva Sugár azzal állított be a szállásra, hogy a pénz elment reklám-célokra, de a hangversenyt most nem tarthatják meg, hanem csak 14 nap múlva, mert a terem le van foglalva.

— Tudja mit, szólt Sugár az építőmesterhez, minek várjuk be itt a hangverseny napját. Utazzunk szépen haza, mert otthon olcsóbb az élet.

Ezután felszedték a sátorfájukat és visszautaztak Aradra.

(A román intelligencia tüntetése.)

Körülbelül tíz napig időztek Aradon. A tizedik napon Sugár figyelmeztette az építőmestert, hogy jó lesz készülődni az utazásra, mert a hangverseny napja közeledik. Az újabb bukaresti utra azonban még 300 koronára van szükség. D. L. ezt az összeget is előkerítette és megtette az utra a szükséges előkészülete-

ket. Sugár Jakab azonban így szólt az építőmesterhez:

— Maga most nem jön velünk. Én és a leányom gyorsvonaton utazunk Bukarestbe, mert az ottani intelligencia nagy ovációval fogadja a leányomat. Nekünk tehát gyorsvonaton kell utaznunk, de maga a rendes vonaton jöjjön utánunk, mert így olcsóbb.

D. belátta, hogy a spórolás szempontjából Sugár Jakabnak tökéletesen igaza van s a 300 koronával utnak engedte a zongoraművésznőt meg az apját. Ő maga pedig másnap személyvonaton utazott Bukarestbe.

(Jó lesz menni, mert botrány lesz.)

Az építőmestert Bukarestben kellemetlen csalódások érték. Mindenekelőtt megtudta, hogy a román intelligencia ovációja elmaradt. Majd arról értesült, hogy Sugárék is a takarékoság mezejére tértek és közönséges személyvonaton robogtak be a román fővárosba. D. L. most már rosszat kezdett sejteni. Felkereste Sugárt és megkérdezte tőle:

— Hogy állunk a hangversenyyel?

Sugár elmondta, hogy a hangversenyt lehetlenség megtartani, mert a jegyek nem keltek el.

— Hát most mit csináljunk? kérdezte az építőmester.

— Mit? Jó lesz menni innen, mert botrány keletkezhetik.

D. L. nagyon megijedt s az első vonattal visszautaztak Aradra, otthagya a román fővárost az intelligenciával és a csomó kiadással együtt.

Aradon az építőmester könyörögni kezdett Sugárnak, hogy adja vissza neki a megmaradt pénzt. Sugár nagynehezen 100 koronát adott neki, a többi pénzről, 1100 koronáról pedig közeleztvényt írt alá.

Az építőmester azonban sürgette a pénzt, de Sugár nem mutatott a visszafizetésre hajlandóságot. Végre megunt a dolgot s amikor D. L. újból kérte a pénzt, kiutasította a lakásából ezzel a fenyegetéssel:

— Ha még egyszer kéri a pénzt, lelvöm.

(Feljelentés Sugár ellen.)

A becsapott építőmester nemrégiben írásbeli feljelentést adott be Sugár ellen az aradi ügyészséghez. Minthogy azonban a panaszos írás olyan zavaros volt, hogy nem tudták a tulajdonképeni panaszt megérteni, az ügyészség áttette az ügyet a rendőrséghez azzal, hogy hallgassa ki a feleket.

Török Lajos rendőrtiszt megidézte D. L. építőmestert, aki körülményesen előadta a hangverseny körut szomorú történetét. A rendőrtiszt megidézte Sugárt is, aki azonban nem jelent meg a rendőrségen azzal az indokolással, hogy a napokban meghalt a fia s a zsidó rítus szerint nyolc napig nem szabad kimennie a szobából.

A rendőrség respektálva Sugár vallási érületét, csak a nyolc nap leteltével fogja kihallgatni. A bűnügyi osztály a nyomozás bevezetése után az iratokat átteszi a kir. ügyészséghez.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Szombat: Sogun, operette. Bemutató előadás.
Vasárnap: Délután: Robinson Crusoe, színmű.
Este: Sogun, operette.

* Egy japán kapitány vendéjátéka. A Buffalo-Bill cirkusz vezetője, Cody ezredes vágató lovon mutat a be csodás műlövéselt. De a cow boyok biztonságát is felülmulják a bur lövé-

szek. Most valamennyit elhomályosítja Dukits Toro, a világhírű japán célövő és egyensúlyozó művész, aki egy hölgy társaságában hétfő estétől kezdve fellép az aradi színpadon. Egyenesen boszorkányos az a biztonság, amelylyel az a kis japán a puskáját kezeli. Mutatványai közül van sok olyan, amit eddig sehol sem láttak. Rálő egy élesre kifent kard élére. A kardél kettévágja a go yót s a golyó részek eloltják a kardpenge két oldalán elhelyezett két gyertyát. A kardot társnője tartja. Egy másik mutatványa abból áll, hogy társnője testéről lelövi a ruhát. A mutatványokkal a felvonások között töltik ki. Először hétfőn lép fel Toro és társnője. Színrekerül Boszorkányvár operette. A helyárok rendesek.

* A Sogun. Holnap este mutatja be az aradi színtársulat: *Sogun* operettet, amely a *Király Színház* színpadán fényes sikert aratott. A Sogun meséje Japánban játszódik s bájos zenéje már régen a bemutató előtt ismeretessé vált. A szereposztás, mint a színlapról látható, elsőrendű. A bemutatóhoz új jelmezek és részben új díszletek készültek.

A tejhamisítók ellen

A piaci vizsgálat reformja.

Tejmérőt a rendőröknek.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 5.

Az aradi piacon minden esztendőben, különösen nyáron, feltűnnek a közönség rémei, a közönség egészségének, pénzének félelmes el-lenségei: a tejhamisítók. Különösen a paraszt-asszonyok sorából kerülnek elő a tejhamisítók legnagyobb számmal. A jámbor falusi erkölcsök képviselői: a parasztasszonyok a legkö-zönségesebb csalásokat üzik. A tejet vízzel ke-verik és az éhes városi publikumnak mesésen drága árakon adják el. Tavaly nyáron a rend-őrség és a tanács több ilyen tejhamisító asz-szonyt büntetett meg. Okulva a tavalyi tapasztalaton, — az idén a rendőrség nagy elő-készületeket tesz, hogy a tejhamisítókat vég-leg kipusztítsa az aradi piacról. Megjegyzendő, hogy a rendőri intézkedések nem csupán a tejhamisítók ellen irányulnak, hanem azok el-len is, akik gombákkal és egyéb élelmi sze-rekkel üzik bűnös manipulációikat.

Ezek az intézkedések érdekes reformok, éppen azért érdemes velük kissé részletesen foglalkozni. Legelső sorban is az orvosi vizs-gálatok számát szaporították. Idáig csak egy tiszt orvos látta el a piaci vizsgálatot. A re-form szerint most minden reggel mind a há-rom orvos fogja bejárni a piacot. A vizsgálat így egy-egy orvosra nézve könnyebb is és pon-tosabb is. A legkisebb hamisítási kísérlet, csak egy pár csepp víz elég lesz ahhoz, hogy a te-jet elkobozzák. Ezenkívül a rendőrség, illetve az orvosi hivatal minden rendőrt tejmérővel szerel fel.

Minden rendőrnek, az orvosi vizsgálatról függetlenül jogában áll, azt a tejet, amelyet gyanusnak lát, megmérni és ha a tejmérő azt mutatta, hogy a tejen sok a víz, — jogában áll a tejet elkobozni. A büntetések a tejhami-sítókra ezentúl sokkal szigorubbak lesznek, mint amilyenek eddig voltak. Minden egyes tejhamisítónál, akit ezentúl meg fognak bünt-etni, feltéve, hogy visszaeső bűnös, a kihágási bíróság javasolni fogja a tanácsnak, hogy az illetőt örök időre tiltsa ki Arad város terüle-téről. Ez szigorú és könyörtelen intézkedés ugyan, de feltétlenül szükséges, ha a tejhami-sítók ellen sikerrel akar a rendőrség küzdeni.

Szendrey pozsonyi színiigazgató.

Bezerédj államtitkár levele.

Nyolcvanezer koronás szubvenció

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 5.

A parlament határozata folytán a színészeti ügyeket a belügyminiszter hatásköréből átutal-ták a kultuszminiszterébe. Az átadás már hó-napok óta folyamatban van és a napokban be-fejezve az átadással járó munkálatokat, a kul-tuszminiszterium színészeti ügyosztálya meg-kezdi működését. A belügyminiszteriumban Bezerédj Viktor államtitkár reszortjába tartoz-tak a magyar színészet ügyei, az új színészeti főintéző pedig K. Lippich Elek min. oszt. taná-csos lesz.

Bezerédj holnap, július 6 án adja át végle-gesen hivatalát. Ebből az alkalomból szíves hangu levélben mond búcsút Szendrey Mihály-nak, az aradi Nemzeti Színház igazgatójának, akit hosszú időn át személyes barátságával is kitüntetett.

Bezerédj búcsuzó levele, melyhez arcképét is mellékelte, a következő:

Kedves Igazgató Ur!

Szombaton, 6-án leteszem a lantot és bu-csut mondok önöknek. Szíves emlékezetül azonban ide zártan megküldöm arcképemet azon kívánsággal, hogy buzgó fáradozásait továbbra is a megérdemelt siker koronázza. Isten önnel! sokszorosan üdvözlő Budapest, 1907. VII/3.

Öszinte híve

Bezerédj Viktor s. k.
államtitkár.

A távozó államtitkár hivatali ténykedésének egyik legutolsó aktusa Arad város színházügyét igen közelről érinti. Az Aradi Közlöny munka-társának módjában volt erről a nagyszabású kulturális ügyről bővebb részleteket megtudni, melyről a következőkben számolunk be:

Bezerédj távozása előtt alapos információ-val látta el Apponyi kultuszminisztert és hiva-tali utódját K. Lippich Eleket különösen a po-zsonyi és fiemei színészetet illetőleg. Ezekben a helyeken a magyar színészetnek válságos küz-delmet kell folytatni a magyarságért, e szín-igazgatók rendre tönkre mentek a pozsonyi és fiemei színház igazgatásában, egyedül Szendrey Mihály alatt mutatkozott fokozottabb érdeklő-dés a magyar színészet iránt.

Csak legutóbb is Andorffy Péter távozott teljes anyagi romlás után Pozsonyból, a nyá-ron pedig Balla Kálmán hagyta ott kinos ku-darc után a fiemei arénát. Ezek a válságos kulturális állapotok indították arra Bezerédjt, hogy a két színház államosítását ajánlja Appo-nyinak. A kultuszminiszter elvben máris elfo-gadta az államtitkár tanácsát és csak rövid idő kérdése, hogy a valóságban is megtörténjék a két színház államosítása.

Azon esetben, ha az állandósítást keresz-tülviszik, a pozsonyi színház nyolcvanezer ko-rona évi szubvenciót kapna, ugyanannyit, mint a kolozsvári nemzeti színház.

Bezerédj a pozsonyi és fiemei színházak igazgatására legalkalmasabbnak Szendrey Mihályt jelölte ki Apponyinak, és amennyiben Szendrey nem szívesen hagyná el Aradot, azon esetben áldozatok árán is megszerzik Szendreyt Pozsony-nak, mert ott eddig egyedül az ő igazgatása alatt mutatható fel eredményeket a magyar szí-nészet.

Szendrey maga úgy nyilatkozik távozásá-nak kérdéséről, hogy hivatalos formában még nem tárgyaltak vele a pozsonyi színház átvé-

tele felől, de neki is van tudomása arról, hogy a színházat államosítani akarják és a po-zsonyiak kifejezett óhajta az, hogy a színház igazgatását ő vegye át.

Amennyiben Szendrey tényleg Pozsonyba távoznék, az aradi színházat Mariházy Miklós pályázná meg.

A fiemei színikör, melyben a mindenkor-i pozsonyi színtársulat játszik, szintén szubven-ciót kapna, az eddig élvezett kedvezményeken felül és ugyancsak Szendrey Mihály venné át annak igazgatását is.

MULATSÁGOK

(=) A vaggongyári daloskör hangversenye. A vaggongyár dalosköre a vaggongyári zene-
kar közreműködésével július 6-án este 8 óra-
kor a Központi Szálloda kerthelyiségében hang-
versenyt rendez. Ehangversenyen Erkel, Thern,
Lavotta, Huber, Hackl, Pogátschnigg, Dankó,
Lehár, Beethoven és Verdi műveiből adnak elő
nehányat. Kedvezőtlen idő esetén a hangver-
seny jövő szombaton, 13 án lesz. A dalosegye-
sület a hangverseny tiszta jövedelmét az egr-i
orsz. dalosverseny utazási alapja gyarapítására
fordítja. A kerthelyiségbe a Salacz-utca felől
van a bejárat. Belépti-díj 60 fillér.

Cimersértés.

Zágráb forrong.

Az új hadtestparancsnok.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, július 5.

Zágráb a régi recipe szerint kezdi a magyarság elleni gyalázatos harcát: ma, amikor fanatizáló képviselők még nem is érkeztek haza, letépték és sárba tipor-ták a magyar cimert, a magyar állami-ság megszentelt jelvényét. Khuen-Héder-váry az ilyen szégyenletes mecrényleteket mindig erélyesen megtorolta. Rakoczay Sándor bán sem tehet kevesebbet, mert a magyar állam megsértése most még fo-kozottabb büntetést követel.

A Ház szünete.

A képviselőház mai ülése alatt sűrű tanácskozások folytak a kormány és a házelnökség tagjai között a legközelebbi munkarendről. Abban történt megállapo-dás, hogy a Ház csak a kész javaslato-
kat tárgyalja le és a Margitsziget meg-vételéről szóló törvény is öszre marad. Az ülészakot nem rekesztik be. A jövő héten a Ház még egy-két formális ülést tart, megvárja a főrendiház üzeneteit az oda áttett javaslatokról és alkalmasint a jövő héten csütörtökön lesz a Ház utolsó ülése a nyári szünet előtt.

Elutaztak a horvátok.

A horvát képviselők ma délelőtt együtt voltak a Continental-szállóban, este pedig a személyvonattal Zágrábba utaznak, aho-va holnap reggel érkeznek.

Zágrábban nagy előkészületeket tet-tek a fogadásukra. A rendőrség létszámát ötven emberrel szaporították és a pályau-dvart, az üzletvezetőséget, a magyar is-kolát és a báni palotát állandóan nagy-számu rendőrség őrzi.

Ma higgadtabbak az emberek és ugy-hirlik, hogy ma nem is várhatók tünte-tések.

A zágrábi polgári bizottság fölhívja a lakosságot, hogy mindaddig tartózkodjék

minden tüntetéstől, amíg a képviselők meg nem érkeznek. A bizottság kéri a lakosságot, hogy *tartózkodjék minden rendezavarástól*, mert ezzel kompromittálná a nemzeti ellenállást. Egy másik fölhívásban arra szólítják föl a közönséget, hogy lobogozza föl a várost és nagyszámmal jelenjék meg a pályaudvaron a képviselők fogadására. Ebben a fölhívásban élesen kifakadnak a magyarok ellen és azt a fölfogást, hogy Horvátország a magyar állam egy része, *szemtelen hazugságnak minősíti a fölhívás.*

Osztályfőnökökből pártvezér.

Hétfőn a főrendiház ülést tart, amelyen tárgyalás alá veszi a vasutasjavaslatokat. A horvátoknak a főrendiházba küldött három delegátusa, *Kulmer Mirosláv gróf, Nikolics-Podrinzski Vladimir dr. és Tomicsics György* horvátul föl fognak szólalni és ugyanazokat az érveket fogják a pragmatika-javaslat ellen fölhozni, amelyeket a horvát képviselők fölhoztak.

Nkolics Vladimir volt osztályfőnök új pártalakítást tervez. Az új párt programja az 1868. évi XXX. törvénycikknek, a magyar-horvát kiegyezésnek alapos revíziója lesz.

Medákovics Gábor, a horvát országgyűlés elnöke június 11-ére összehívta az országgyűlést, de valószínű, hogy *Rakodczay Sándor* bán királyi kéziratral vagy elnapolja vagy fölösztatja az országgyűlést még összeülése előtt.

Rakodczayt üdvözlük.

A zágrábi Nemzeti Kaszinóban a minap nem azért tartottak gyűlést, hogy elhatározzák *Rakodczay Sándor* bán kigolyozását, hanem ellenkezőleg, üdvözlése dolgában ültek össze. A gyűlést *Erdődy István* gróf vezette és neki is kellett volna *Rakodczayt* kinevezése alkalmából üdvözölni. De minthogy a grófnak, aki a Kaszinó elnöke, el kellett utaznia, elhatározták, hogy elhalasztják az üdvözlést, amíg *Erdődy* vissza nem érkezik.

Sárba tiport magyar címer.

Zágrábból jelentik: A bán ellen intézett merényletről és nagy tüntetésekről szóló, Budapesten elterjedt hírekkel szemben arról értesülünk, hogy Zágrábban egyáltalában semmi olyan nem történt, ami ezen teljesen légből kapott merénylet és tüntetéshíreknek legtávolabbról is alapul szolgálhatott volna.

Zágrábban ma este ismét nagyobb tüntetések voltak. A korai esti órákban a diákok gyűlést tartottak, amelynek résztvevői rendben szétszórtak. Kilenc órakor nagy tömeg gyülekezett a pénzügyigazgatóság előtt, amelynek épületéről *letépték a magyar címet és a sárba dobták. Az épület összes ablakait beverték.* Az elősiető csendőrök és rendőrök kardot rántottak, több tüntetőt megsebesítettek és letartóztattak. Egy tüntető csoport beverte még a postaépület ablakait és eloltotta a gázlámpákat is.

Zágráb magyar hadtestparancsnoka.

Chavanne Rudolfot, a zágrábi hadtestparancsnokát fölmentették állásától és helyébe *Gerba* Rezső altábornagyot, a VII. honvédkerület parancsnokát nevezték ki.

Bécsi illetékes körök így magyarázzák ezt a személyváltást:

— Bárha azt mondják, hogy *Chavanne* fölmentése egészségi okokból történt, mégis nyilvánvaló, hogy a zágrábi hadtestparancsnok-változás szoros összefüggésben van azzal a konfliktussal, amely Magyarország és Horvátország között kitört. Bizonyos ugyanis, hogy *Kossuth* Ferenc indítványa csak a képviselőházban vetett véget a horvát afférnek, de nem Horvátországban. Itt hatványozott mértékben gyullad majd ki a tűz és ezért érdeke a magyar kormánynak, hogy a hadierő olyan ember kezébe legyen összpontosítva, aki *főtlenülül rendelkezésére áll a politikai hatóságoknak.* Gerba személyében megtalálták azt az embert. *Tetől-talpig magyar,* Magyarországon élt, magyar katonák között és így bátran megbizhatik benne a magyar kormány.

A trónörökös a horvátok mellett.

Egy estilap azt a kétes szenzációt röpteti világgá, hogy a horvátoknak nagyszlav törekvései mögött *Ferenc Ferdinánd* trónörökös áll, akinek szlavofil érzelmeiről Magyarországon is tudnak és pedig *Lovász Márton, Kovács Ernő* országgyűlési képviselők és *Kaas Ivor* báró. A trónörökös, aki nem túlságosan rajong *Vilmos* császáráért, pétervári látogatása során elmondta a cárnak a német császár finesszeit, amelyekkel Németország kelet felé terjeszkedni akar és ezért a főherceg azon van, hogy elvegye Ausztriában a németektől, Magyarországon pedig a magyaroktól a vezetősépet, amelyet mindkét államban a szlavoknak akar juttatni. A Konopistból, a trónörökös feleségétől és a cseh arisztokráciától származó terv szerint Ausztriában a csehek és Magyarországon a horvátok vezetnének, míg az osztrák-németek és a magyarok, akikkel szemben *Ferenc Ferdinánd* a legfagyosabban viselkedik, háttérbe szorulnának. Az ausztriai lengyelek és a szerbek nem lelkesednek a tervért, amelyhez hozzátartozik az is, hogy a főherceg *Horvátország függetlenségét és Boszniával és Dalmáciával való egyesülését is hirdeti.*

HIREK.

Jilos az uszály!

Budapesten szabályrendelet készült a „slepp” ellen. A példát valószínűleg követni fogják a vidéki városok is.

Ifju, s kevésbé ifju szüzek,
Es mélyen tisztelt asszonyok,
Amiről mostan zeng a nóta,
Az roppant szomorú dolog.
Amivel mind máig söpörtek
Szemetet, port, vizet, sarat:
Uszályt viselni már ezentul
Csak udvari bálon szabad.

Helyesli ezt a férfi népség,
Mert ez a tény majd módot ad
Bámolni küna az utcasarkon
Egynéhány lángeszű bokát.
Módunkba' lesz immár ezentul
Izgulni titkos bájakon,
Amelyeket a slepp manapság
Még kellemetlen árnyba von.

A hölgyeknek, valljuk be nyíltan,
A szob jövő zenéje ez,
Mikor a lábikrák csapatja
Nemes versenyben versenyez.
Micsoda fényes perspektívát

Nyit majd a számos fess boka!
Mi, férfi népség ezt a versenyt
Nem akadályozzuk soha!

Csupán egy társadalmi osztály
Bus a kimuló slepp miatt,
Csupán ezek közt van halandó,
Ki minden sleppet megsírat.
Mert bármi szép a kurta szoknya.
És a bokák körüli báj:
Az utcaseprők megsíratnak
Oh, romlásnak indult uszály!

— zab.

A vásár tolvajai.

Arad, július 5.

Ma reggel kezdődött meg Aradon a nyári országos vásár. Pénteki nap lévén, természetesen jött be Aradra a vásárra, ahol délelőtt tarka tömeg hullámozott. Az országos vásárnak nem az elárusítók, sem a vásárló közönség, hanem a tömegesen működő professzionátuszsebtolvajok adják meg a karakterét. A zsebtolvajoknak sehol sem nyílik alkalmuk olyan bő aratásra, mint az országos vásároknak alkalmával, amikor a tumultusba elvegyülve zavartalanul végezhetik mesterségüket.

A zsebtolvajok tudvalevőleg a legfurfangosabb szerzet. Olykor olykor a kiszemelt áldozat megérzi, hogy valaki kotorász a zsebében, lármát csap, mire a tolvaj futásnak ered s hogy elterelje magáról a figyelmet, futás közben maga kiáltja legerőteljesebben:

— Tolvaj, fogjátok meg!

A mai vásár, mint mondani szokás, a tolvajlás jegyében indult meg. Két professzionátuszsebtolvajt fogott el a rendőrség, amikor éppen tovább akartak állani zsákmányukkal. Mindkét lopás délelőtt történt, amikor a legnagyobb volt a forgalom. Mindkét tettes a gyengéd nemhez tartozik s arcképüket hiven őrzik a bűnügyi osztályban, ahol hasonló dolgok miatt már többször megfordultak.

Körülbelül tíz óra felé az egyik rendőr *Balogh* Eva nevű 84 éves leányzót kísért fel a bűnügyi osztályhoz, ahol előadta, hogy „nevezett egyén” *Hurich* Antalné glogováci lakostól 6 korona 20 fillért lopott. *Török* Lajos rendőrtiszt a jegyzőkönyv felvétele után nyomban lezáratta *Balogh* Evát. Nemsokára egy másik rendőr is megjelent egy nővel, aki *Lakatos* Mária 64 éves nő. Foglalkozására nézve hivatalos zsebtolvaj, ami elég ajánlólevél ahoz, hogy rendőri fedezet alatt vonuljon fel a városházára. A fő ok pedig, hogy a bűnügyi-osztály elé járult az, hogy a városon egy *Medve* Mihályné nevű asszonytól 10 korona 30 fillért lopott. *Lakatos* Mária szomszédja lett a rendőrség pincéjében *Balogh* Evinek.

Minthogy mindkét némben örökre ki van tiltva Aradváros területéről, holnap a kihágási bíróság elé állítják őket, ahol a kitiltás megszegése miatt kapnak büntetést. Ennek kitöltése után átkisérik őket a büntető járásbíró-sághoz.

— **Képviselő és hírlapíró párbaja.** *Kolozsvár*-ról táviratozzák: *Bethlen* Ádám gróf országgyűlési képviselő ma *Patai* Tibor hírlapíróval kardpárbajt vívott, a melynél *Patai* könnyen megsebesült. A párbajra az adott okot, hogy *Patai* maliciózan írt *Bethlen* gróf és barátai minapi mulatozásáról, amely miatt a gavaléroknak összeütközése volt a kolozsvári rendőrséggel.

— **Pókász Imre távozása.** *Pékász* Imre áll. tanítóképző intézeti tanárt a vallás és közoktatásügyi miniszter saját kérelmére a szabadkai áll. tanítóképzőhöz hasonló minőségben áthe-

lyezte. Pékász Imre 1880. év őszén jött Aradra és azóta rendes tanári állásával járó kötelmein kívül tanított a volt áll. felsőleányiskolában, az áll. fa- és fémipariskolában, a városi polgári és ipariskolákban s tanítványainak tiszteletét s szeretetét mindenkor ki tudta vinni. Aradváros kulturális életében is tevékeny részt vett, a mennyiben két cikluson keresztül titkára volt, jelenleg pedig ellenőre az Aradi Kölcsey Egyesületnek. Távozása alkalmából kollegái meleg óvációkban részesítik a közkedvelt tanférfit.

— **A rádium vetélytársa.** Páris-ból táviratozzák: Rochefort-ban egy fiatal orvos-tanhallgató fölfedezett egy elemet, amelynek tulajdonságai egészen ugyanazok, mint a rádiuméi. A *molidob*-nak elnevezett új elem grammja csak 20 frank, míg a rádiumé 3000 frank.

— **A vízvezetési szabályrendelet.** A város vízműbizottsága tudvalevőleg tegnapelőtt foglalkozott a városi vízművek kezeléséről szóló szabályrendelettel. A tanács a szabályrendeletet a jogügyi bizottság elé terjesztette, amely *Varjassy* Lajos polgármester elnöklése alatt ma délután megtartott ülésén tárgyalta. A bizottság a szabályrendeleten csekély módosításokat tett. A tanács a szabályrendeletet az e havi közgyűlés elé terjeszti.

— **Meghívó.** Az aradi építőipari harcból kifolyó sérelmek ügyében való állásfoglalás céljából az aradi kereskedők és iparosok egy része gyűlést tart. A gyűlés szervezésére ma szombaton este 9 órakor a Demokrata Kör helyiségében ülés lesz, melyre az érdekelteket meghívja az előkészítő bizottság.

— **Nagy Mihály röpirata.** *Kecskemét* ről táviratozzák: Nagy Mihály dr., a Fejérváry-kormány szegedi főispánja, aki most Kecskeméten ügyvédi gyakorlatot folytat, visszavonul a magánéletbe és a fővárosba költözik. Nagy Mihály egyik legnépszerűbb embere volt Kecskemétnél, de főispánja óta nem állt vele senkisé szöbe és legjobb barátai is a közvélemény nyomása alatt kénytelenek őt elkerülni. Most a volt főispán Budapestre költözik és ott főispánjáról röpiratot fog írni, amelyben igazolja közszereplését az előző kormány alatt.

— **Éhenhalt 48-as honvéd.** *Léva* ról táviratozzák: A bars megyei *Aha* községben *Sipos* Bálint 48-as honvéd meghalt. *Sipos*nak semmi különös baja nem volt és csak azért halt meg, mert *napokig nem volt betevő falatja* és inkább éhenhalt, mintsem koldulásra határozhatta volna magát.

— **Baleset a Baros Béni-téren.** Ma délután fél hat órakor súlyos baleset történt a Boros Béni-téren. *Nemes Géza* terménykereskedőnek *Juhász* Mihály nevű kocsisa hazafelé hajtattott. A kocsiban benn ültek Mihály, István és Róza nevű gyermekei. A lovak valamitől megbokrosodtak és örült vágatással burcolták magukkal a kocsit a Boros Béni téren át. A Nádor utcaá fordulónál a kocsit felborult és benne ülők kisebb-nagyobb sérüléseket szenvedtek. A kocsis egyik fia, a négy éves Mihály súlyosabb sérülést kapott a zuhanás következtében s beszállították a kórházba, ahol az egyik ujját amputálták. A helyszínen megjelent *Hoffmann* Győző rendőrhadnagy és *Posgay* Lajos dr. városi főorvos. A kocsist és két gyermekét a lakásukra szállították.

— **Tüntetés egy Garibaldi-ünnepen.** *Fiumé*-ből táviratozzák, hogy az ottani *Fenice*-színházban tegnap este tartott *Garibaldi* ünnepet nagy tüntetés zavarta meg. A közönség követelte, hogy a zenekar játssza el a Marsala rapszódját, ami ellen a rendőrség tiltakozott. A nézőtér azonban addig tomboltak és zúgtak, amíg a zenekar rázendített a rapszódjára. Ezt azután

az egész közönség állva énekelte végig. A dal eléneklése után percekig zúgott a taps és az — *evviva!* Ekkorra megérkezett a rendőrkapitány határozata is, amely megengedte a *Garibaldi*-nóta eléneklését.

— **Nagy Lajos szállodája.** Már hirt adtunk arról, hogy *Nagy* Lajos, a Központi szálloda volt tulajdonosa, Aradról Miskolcra távozik, hol a Korona szállodát vette bérbe. Ma értesítette *Nagy* Lajost a miskolci városi tanács, hogy a Korona szálloda bérletét, mely eddig *Bokros* Károly ottani szállodásé volt, augusztus hó 1 től hat évre *Nagy* Lajosra ruházza.

— **Leégett kékfestőgyár.** *Székesfehérvár*-ról táviratozzák: A *Thalmayer*-féle kékfestő-gyár mintázó és szerelő-helyiségei kigyuladtak és rövid idő alatt majdnem az egész gyár elhamvadt. A mentési munkálatoknál egy tűzoltó és egy munkás életveszélyes sebeket szenvedett. A kár félmillió korona. A gyár üzemét három hónapra be kell szüntetni, minek folytán 200 munkás elveszti a keresetét.

— **Doktorrá avatás.** *Török* János aradi kir. törvényszéki joggyakornokot a napokban a kolozsvári tudományegyetemen doktorrá avatták.

— **Anyagilkos örült.** *Lugos* ról táviratozzák: *Tóth* József szabósegéd ma örütségi rohamában döronggal addig ütötte anyja fejét, amíg a szerencsétlen asszony holtan össze-rogyott. Az örültet letartóztatták.

— **Az örült lokomotivvezető.** A párisi *Figaro* rémes hírt közöl egy hirtelen megörült lokomotivvezetőről. A lokomotivvezető, a ki a brüszszi pályaudvaron egy helyi vonaton volt besorozva, örületében teljes gőzzel neki indította a gépet, amely aztán iszonyu sebességgel száguldott Anvers felé, maga után cipelve több kocsi, amelyben utasok ültek. A vonat, az összes jelzéseket figyelmen kívül hagyva, rohant keresztül egymásután négy állomáson, nagy rémületére a vasuti hivatalnokoknak. Nem tehetek egyebet, mint hogy jelezték a száguldó vonatot a következő állomásnak, hogy legalább a váltókat úgy állítsák, hogy a mig elkerülhető, szerencsétlenség ne történjék. A vonat már a tizedik állomás felé járt, a mikor a fűtő végre is észrevette, hogy a lokomotivvezetőnek mi a baja. Neki rontott, hogy ártalmatlanná tegye, a mi valóságos élet halál küzdelem után sikerült is. A vonatot *Mechem* mellett végre megállították s a rémildöző utasok kiszállottak a kocsikból.

— **A bécsi ékszersikkasztás.** *Berlin* ből táviratozzák: A rendőrség egy itteni szállóban egy nürnbergi ékszerészétől elvette azokat a 400,000 korona értékű ékszereket, amelyeket *Lütte* Felix volt színész egy bécsi ékszerészctől elsikkasztott.

— **Kutba fult falurossza.** *Argyelán* János Borossebes falurossza volt, amíg élt. Folyton korcsmázott, dorbézolt s ha megharagudott, félelmesen verekedett. Ma is reggel felé került haza, de úgy látszik nagyon bántotta a szomjuság, mert egy kuthoz ment, hogy vizet mérítsen. A szivarját letette a kut kávjára, ő maga pedig a vödör után nyult. De eközben elvesztette egyensúlyát s a mélységbe zuhant. A kiálló köveken annyira összezúzta magát, hogy a különben sekély kutból menekülni sem tudott, s mire ráakadtak, a vízbe fult.

— **A tornyai ovoda építésének árlejtése.** A makói tanfelügyelőségéi ma volt a tornyai ovoda építési árlejtése. Két ajánlat érkezett. *Koncz* Lajos pécskai építési vállalkozó 12% és *Kohn* Fülöp battonyai vállalkozó 17% ráfizetéssel. A tanfelügyelőség *Koncz* Lajos ajánlatát terjesztette fel a miniszteriumba jóváhagyás végett.

— **Tűzifa árlejtési hirdetmény.** A kolozsvári m. kir. tudományegyetemen az 1907/8. évi téli idény alatt szükséges, mintegy 2-200 m³ tűzifának biztosítása céljából folyó évi július

15-én, d. e. 10 órakor alólírott gondnoki irodában zárt írásbeli ajánlatok mellett árlejtési tárgyalás fog tartatni. Felhivatnak mindazok, kik ezen tűzifát, bükk, tölgy vagy gyertyán, szállítani óhajtják, hogy fent irt napon a szállítani kívánt fából egy minta ölet beszállítani és írásbeli zárt ajánlataikat 5% bánatpénzzel ellátva az egyetemi gondnoknál letéteményezni sziveskedjenek. A további feltételek iránt felvilágosítást nyújt az egyetemi gondnoki hivatal.

— **Hangverseny a Baross-parkban.** A *Baross parki kioszk* teraszán szombat délután 6 órátkor kezdve a 33. gyalogezred zenekara *Zellner* Sándor karmester vezetése mellett nagy hangversenyt rendez. Hűsítő italok, hideg buffet. Szabad bemenet.

— **Fényképészeti készülékek műkedvelőknek.** Mindazoknak, a kik a fényképezést, e legvonzóbb és mindenki által könnyen megtanulható sport iránt érdeklődnek, ajánljuk az A. Moll. cégnek (*Bécs*, *Tuchlauben* 9.) cs. és kir. udv. szállító 1854. óta fennálló fényképészeti eszközök különlegességei áruházat, amelynek képes árjegyzékét kívánatra szivesen küldi el bérmentve a cég.

— **Rovarpor,** bolhák, legyek, poloskák, svábok ellen leghatásosabb *Vojtek* és *Weisz* nál. 201

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Öt koronáért két évi fegyház. *Glagár* József aradi illetőségű, 23 éves, elzüllött szobafestősegéd, akit zsebmetésésért már huszonnégyeszer büntettek, ez évben egy szegedi alsóvárosi asszonynak a zsebéből öt koronát lopott ki. A szegedi büntetőtörvényszék ma vonta felelősségre. A vádlott nagyon kedélyesen viselkedett a tárgyaláson. Eddig ugyanis mindig csekélyebb büntetést kapott s abban a hiszemben volt, hogy mivel most csak öt korona erejéig volt összeütközése a büntetőtörvényvel, szintén enyhe lesz a bünhődése. De csalódott, mer a törvényszék, mint sokszorosan visszaeső tolvajt, két évi fegyházra ítélte.

KOZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Aradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 5.

Amikor tulajdonképen a termés sorsa eldőlt: az aratás közeledtében, az időjárás ropant rendellenes volt, úgy hogy az esélyek az utóbbi napokban határozottan rosszabbodtak.

A gabonaüzlet irányzata rohamosan szilárdul.

A mai piac beolvadt a vásárba s a csekély hozatal a helyi szükséglet fedezésére irányult.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, július 5.

Kínálat és vételkedv jó, 5 fillérrel magasabb áral a tőzsdén ma újabb emelkedés volt. Az árak 50 kilónként számítva:

	Déli sárlat	5 órai sárlat
Buza októberre	10.94—10.95	10.97—10.98
Zab októberre	7.84—7.85	7.90—7.91
Rozs októberre	8.62 8.63	8.68—8.69
Tengeri júliusra	6.02—6.03	6.08—6.09

Zárul 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	650.—
Magyar hitelrészvény	748.75
Osztrák-magyar államvasutó részvény	654.25

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Sch. G. (Zaránd.) E tárgyan az Aradvármegyei gazdasági egyesület adhat részletes és kimerítő felvilágosítást. Sziveskedjék válaszbélyeges levéllel odafordulni.

G. A. (Battonya.) A Népszínház jelenlegi igazgatója *Mader* Rezső.

P. L. (Budapest.) A pályázat névleges döntés már csak napok kérdése. Múltotassék e tárgyan magához a Kölcsey egyesület irodalmi szakosztályához fordulni.

Nyári színház.

Szombaton, 1907. évi július hó 6-án:

A sogun.

Amerikai operette 2 felvonásban. Irta: Glyde M. Kinley.
Fordította: Faragó Jenő. Zenéjét szerző: Luders G.

SZEMÉLYEK:

Fis-Hé, sogun Szathmári A. | Ki-Otori Fehér A.
Hánki-Pánk Faludi K. | Ti-Tu, nemes Kun Irén.
Hónny-Bönn Kállai Jolán. | Omi Omi Zalai Margit.

Kezdete este 8 órakor.

IDEGENEK ARADON.

— Július 5 —

Fehér Kereszt szálloda. Kárász Ernő tüzérezredes Temesvár. — Ba'assa Ármán dr. ügyvéd Szeged. — Urbach Lajos dr. ügyvéd Budapest. — Kálise Sándorné és fia Lócsa. — Major Sándor igazgató Debrecen. — Király Arthur igazgató Debrecen. — Vámos István és családja Bácsalmás. — Görbe Lajosné és leánya Medgyes. — Máté Károly igazgató Resica. — Glück Simon kereskedő O-Béba. — Székely Dezső kereskedő Bajom. — Kontor József építész Temesvár. — Masek K. kereskedő Zágráb. — Rosner D. vállalkozó Szolnok. — Turi József és neje Csáktornya. — Szeles Imréné és leánya Szeged. — Ménesi Istvánné és családja Szeged. — Léb Antal szállodás Sopron. — Nagy Károly kereskedő Szabadka. — Héder József kereskedő Szabadka. — Gyulai Endre lelkész Nagyvárad. — Bányai Sándor lelkész Nagyvárad. — Holics János kereskedő Trieszt. — Piloset Mustor archimandrita Karánsebes. — Mileh Lipót utazó Trieszt. — Geller Mátyás utazó Budapest. — Veisz József utazó Budapest. — Klein Antal utazó Budapest. — Sparger Jakab utazó Budapest. — Mestitz Ferenc utazó Budapest. — Szemere B utazó Budapest. — Szilágyi Albert utazó Budapest. — Kliment József utazó Budapest. — Frommer Vilmos utazó Bécs. — Recher Gyula utazó Bécs. — Reich Dezső utazó Bécs. — Pick Jenő utazó Bécs. — Ribner Béla utazó Bécs. — Schön Frigyes utazó Bécs. — Moskovicz Samu utazó Bécs. — Kovács Dezső utazó Bécs.

Központi szálloda. Argyelán Mihály lókereskedő Temesvár. — Korb Flóris birtokos Budapest. — Zay Vilmos birtokos Nagyöcs. — Rédei Szidi színésznő Budapest. — Soos Jenő kereskedő Budapest. — Balku Sándor pénztárnok Vinga. — Kremriz Emil hivatalnok Budapest. — Dereczkei Károly erdőmester Lippa. — Friedman Sándor birtokos Nagylak. — Kohn Zsigmond birtokos Algyest. — Dorman Jakab kereskedő Budapest. — Grieff Lajos lelkész Győrök. — Überall Mór vendéglős Kisjenő. — Vajda Béla mérnök Békésgyula. — Weisz Adolf kereskedő Budapest. — Bodó József mérnök Békéscsaba. — Michael Ede főerdőmester Sarajevo. — Dezső Imréné magánzónó Kassa. — Niedre László dr. jegyző és neje Déva. — Fodor Ferenc jegyző és neje Déva. — Gál József főrendiházi tag Lukarec. — Halischer N. kereskedő Berlin. — Radványi Lipót kereskedő Budapest.

Vass-szálloda. Hitler Ignác utazó Sopron. — Veisz Hugó utazó Szeged. — Breier Samu utazó Temesvár. — Szent Péter gazda Obecse. — Schwartz J. utazó Szeged. — Heim József utazó Szeged. — Veisz Dávid utazó Szeged. — Pfeifer Béla utazó Budapest. — Pelczöder Pál utazó Budapest. — Schön Ignác utazó Budapest. — Hager Lajos utazó Budapest. — Szikszay Lajos utazó Budapest. — Novák János utazó Budapest. — Elekes Balázs utazó Szabadka. — Gutti Soma utazó Szabadka. — Vetro János utazó Szabadka. — Gábor Áron magánzó Elek.

Pannónia szálloda. Trajla Illés dr. ügyvéd Oravica. — Unguran Manó dr. ügyvéd Temesvár. — Laczházy Vencel Bódog Szabadka. — Dr. Hólgöy Ádám Antalné Hátszeg. — Csorba József építész Makó. — Bartos Dezső telekkönyvvezető N-Handa. — Leitner Károly erdész Világos. — Sedlacek Károly utazó Bécs. — Gondor Lajos fő-

gépész Elek. — Popovits Péter ügyvédjelölt Kisjérő. — Benjamin Jakab kereskedő Szuszán. — Stöhner Lajos gazda Pozsony. — Frigyes Imre jegyző Soborsin. — Argyelán Tivadár magánzó Muszka. — Ugre Miklós ügyvéd Nagyvárad.

NYILTTER.

Ma este
Koczé Antalvilághírű hegedű szólista
a Központ Szálloda kávéházában
kuruc nótákból

hangversenyt rendez.

Vasárnap este 1710
a Központi Szálloda nyári kertjében
bucsuéstélyt tart.

Mintaszőlő eladás!

KOVASZINCON, közvetlenül a motoros megállóhelye mellett fekvő

szőlő,

kényelmes uri lakóházzal és gyönyörűen parkirozott udvarral, kerttel, — melyet mult hóban elhunyt tulajdonosa valódi mintaszőlővé fejlesztett, úgy, hogy tanulmányozási megtekintésére évről-évre lerándultak tanulmányi körutjukban a hazai és külföldi szőlőgazdasági intézetek hallgatói — valamint a szőlőbirtokosok is,

esetleg eladóvá válik,

amennyiben értékének megfelelő ajánlat tétetik.

Bővebb felvilágosítást nyújt lapunk kiadóhivatala. 1689

Ma délután 6 órától

Aradváros legszebb üdülőhelyén az ujonnan átalakított

Baross-parki kioszk

terasszán 1711

a 33. gyalogezred zenekara Zellner Sándor karmester személyes vezetésével

nagy hangversenyt

rendez, melyre a n. é. közönséget tisztelettel meghívja

Mihályi Gyula, cukrász.

Hűsítő italok. Hideg buffet.
Szabad bemenet.

Ingusz I. és Fia

könyvkereskedése

Aradon, Weitzer János-utca.

Arad városi és Arad-Temes megyei telefon 517.

Egy

nyolcadárért

olvasható minden új és szenzációs könyv
rögtön a megjelenés után. Ezen új könyvet,
ha már ötven olvastak

félárért bárkinek eladjuk.

Semmiféle betét biztosíték vagy
kötelezettség nem kívántatik.

Jelenleg legújabb magyar könyvek:

	Bolti ár helyett 1/6 ár	
Wilde Oszkár Dorian Gray arcképe	4 —	—50
Ambrus Zoltán: A Berzsenyi lányok tizenkét vőlegénye	4 —	—50
Guthi Soma: A vén kopó	2 —	—25
Csicseri Orosz Adrienne: Róma diadala. Keresztény szociális regény	2 —	—25
Csicseri Orosz Adrienne: Bozóthy Nóra grófnő	1:50	—19
Ambrus Zoltán: Solus eris	4 —	—50
" " Törpék és óriások	4 —	—50
" " Őszi napsugár.	4 —	—50
" " A gyanu	4 —	—50
Pekár Gyula: Vitézi Románcok	4 —	—50
Molnár Ferenc: Az ördög	2:50	—32
Böhme M.: Egy tévedt nő naplója	4 —	—50
Spaits Sándor: Mandzsurián át kőzakkal. — Az orosz-japán háború története	8 —	1 —
Jászay: Új Magyarország felé	2:50	—32
Heltai J.: Nyári rege	2:50	—32
Malonyai D.: A Csák nemzetség	2:80	—35
Rudnai: Felső-bükki kuria	3:50	—44
Lengyel L.: Egy leány története	2:50	—32
Upton Sinclair: Posvány amerikai irányregény	4:50	—63

Német könyvek:

Wilde O.: Ein Haus aus Äpfeln der Granate	2:40	—30
Wilde O.: Betrachtungen	2:40	—30
" " Der glückliche Prinz	2:40	—30
" " Dorian Gray	8 —	—88
" " Gedichte	2:40	—30
" " Weisheiten	1:20	—15

Legközelebb megjelennek, de már előjegyezzük:

Böhme: Dida Ibsens Geschichte (folytatása: A tévedt nő naplója-nak.)

Ingusz I. és Fia

könyvkereskedésében 267

Arad, Weitzer János-utca.

Öltöny szöveteket

leszállított árban 772

árusitunk.

Nagy megtakarítás! Szolid kiszolgálás!

Leichner és Fleischer

Arad, Szabadság-tér 17.

Aradvárosi és megyei telefon 475. szám.

Néhány napig

maradék

elárusítás!

394—1907. végreh. sz.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102 §-a értelmében ezennel közzhírré teszi, hogy az aradi kir. járásbírósnak 1907. évi Sp. I. 173/3. számú végzése következtében Pollák József javára, Berger Izrael ellen 59 kor. 52 fill. s jár. erejéig 1907. évi május hó 6-án fogatosított biztosítási végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 2060 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: lovak, kocsi, takarmány, kukorica, sertések nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a borosjenői kir. járásbírósnak 1907. évi V. 189/3. számú végzése folytán 59 kor. 52 fill. tőkekövetelés, ennek 1907. évi február hó 28. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 55 kor. 30 fillérben bírói lag már megállapított költségek erejéig, Sikulán, adós lakásán leendő eszközlésére 1907. évi július hó 8-ik napjának délutáni 5 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendelhetik.

Kelt Borosjenő, 1907. évi júni. hó 23. napján.

Nagy,

kir. bír. végrehajtó.

1708

Egy jó erkölcsű fiu tanulónak felvétetik

Kell Manó,

női divat és rövidáru üzletében

Arad.

1702

Földes Kelemen orvosi laboratoriuma

Aradon, Beák Ferenc-utca.

Végez:

hugy, köpet, bélsár, gyomortartalom és hányadék, vér, koros folyadék-gyülemek, epe és hugykőképződmények, nemi szervek váladékai, torok lepedék, ondó, anyatej és korszóvetani vizsgálatokat méréselt díjazásért. 288

Fischer Ármin

szobafestő és mázoló

Arad, Vörösmarty-utca 3. sz.

Elvállal mindennemű

**szobafestő és mázoló-
munkát,**

azonkívül **gipsz utáztatot és szobakárpitozást** a legegyszerűbb és legdiszesebb kivitelben vidéken is. 887

Telephon sz. 242.

Kalmár József

hatóságilag engedélyezett villamos világítási felszerelő Arad, Salacz-u. 2.

Költözködéseknél
vagy lakásváltoztatá-
soknál

villanyvilágítási

vagy

villanyos csengő

bevezetéseket vagy átalakításokat juttányosan és gyorsan eszközöl

Kalmár József

villanyszerelő Arad, Salacz-utca 2

Az 1902. évi versenypár és gazdasági kiállításon és az 1901. évi mákól ipar és gazdasági kiállításon a nagy díszoklevéllel kitüntetve.

WEGENSTEIN C. L. és FIA

ELSŐ DÉLMAGYARORSZÁGI

ORGONA-ÉPÍTŐ MINTÉZET (villamos üzemre berend.)

TEMESVÁROTT.

Szállt kitérő, leg-
újabb rendszer szerint
készített

pneumatikus
orgonákat

bármily nagyság-
ban a legolcsóbb,
árak mellett.

Javítások, átalakítá-
sok és hangolások át-
vétetnek, olcsón és ki-
tűnő szakértelemmel esz-
közöltetnek. 28

Bővebbi felvilágosítá-
ással és költségvetéssel
szívesen szolgálunk.

az 1896. évi kiállításon
A nagy millenniumi érem-
nel kitüntetve.

Zsákok és ponyvák eladása.**Zsákkölcsonzó-intézet.**

Van szerencsém úgy a helybeli, mint a környékbeli **gabonakereskedő cégek és a gazda-
közönség** szives tudomására hozni miszerint f. évi június hó 1-én

Aradon, Boros Béni-tér 1. Hartmann Samu vaskereskedése mellett, dr. Ispravnik-féle házban

50.000 darab új zsákkal

1444

zsákkölcsonzó intézetet alapítottam.

Ugyanott mindenféle minőségű és méretű új zsákok és ponyvák eladásával, továbbá egyszer használt lisztes és korpás zsákok vételével és eladásával is foglalkozom.

Braun Miksa.

➡ **Egyszer használt lisztes és korpás zsákok vétele és eladása.** ➡

APRÓ HIRDETESEK.**Kossuth-utca 25. számú új ház**

eladó. Bővebbet ugyanott. 1648

Gépész-kovács,

ki az arató és kaszáló gépek kezelését ösmeri, valamint a román nyelvet bírja, igényeinek megjelölése mellett ajánlatát küldje Lunkai bérgazdaság, Lunka u. p. Körösbánya. 1688

A vasut mellett

egy jó forgalmu vegyes kereskedés, trafik és italmérési engedéllyel, áru- és berendezéssel előnyös feltételek mellett eladó. Boros Mihály, Pécskai-ut 1. 1687

Szalonna,

perzselt, légen szárított, kapható Rauchbauer Nándornál, Ujszent-Annán. 1691

Magyarádon,

a nagyuri hegyen egy szép 3 kat. holdas termőképes szőlő, kolnával és pinceberendezéssel jutányos áron eladó. Tudakozódni lehet ifj. Scherer Károlynál, Uj-Szt.-Anna. 1705

Egy négy polgárit

vagy középiskolát végzett fiu tanulónak felvétetik **Ingusz I. és Fla** könyvkereskedésében Aradon. 361

Veszek könyveket,

egész könyvtárakat, Lexikonokat, jobb folyóiratokat és hangjegyeket legmagasabb áron. — **Kerpel Izab** könyv- és papírkereskedése és kölcsönkönyvtára, Aradon. 356

Egy 8 lóerejű

cséplő garnitúra, magyar állami, eladó Csik Józsefnél, Battonyán. 1706

Villanyvilágítási, telefon, csengettyű, és villámhárító

berendezéseket és javításokat, lámpák és csillárok átalakítását gáz- és villanyra szakosítottan és a legolcsóbban végzem. — Ivlámpákat, elektro-motorokat és lustereket mintakönyv, vagy rajz szerint szállítok. Legjobb minőségű villanykörtek, Auerek és ivlámpaszemeket raktáron tartok.

Diamant Ferenc.

Kazinczy-u. 1.
(A polgári iskolával szemben.)

Egy könyvelő

kerestetik. Jelentkezni lehet Mikes Kelemen-utca 13. szám alatt. 1709

Egy billiárd asztal

jutányosan eladó Teleki-utca 15. szám alatt.

4018—907. tkvi sz.

Hirdetmény.

Őszentanna községre nézve az 1892. évi XXIX. t. c. értelmében a tényleges birtokosok tulajdonjogának a telekkönyvekbe való bejegyzése, és az 1869. évi 2579. sz. I. M. rendelet értelmében a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatos telekkönyvi átalakítás iránti eljárás befejeztetvén, az azzal a felszólítással tétetik közzé:

1. hogy mindazok, akik az 1886. évi XXIX. t. c. 15., 17. §-ai alapján — ideértve e §-oknak az 1899. XXXVIII. t. c. 5., 6. §-ában és az 1891. XVI. t. c. 15. §-a a) pontjában foglalt kiegészítéseit is — valamint az 1889. évi XXXVIII. t. c. 7. §-a és az 1891. XVI. t. c. 15. §-b) pontja alapján történt törlések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési keresetüket hat hónap alatt, vagyis 1908. évi január hó 31-ik napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbitható záros határidő eltelté után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat,

2. hogy mindazok, akik az 1886. évi XXIX. t. c. 16. és 18. §-ainak eseteiben — ideértve az utóbbi §-nak az 1889. XXXVIII. t. c. 5. és 6. §-ában foglalt kiegészítéseit is — a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással kívánnak élni, irásban ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis 1908. évi január hó 31-ig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbitható záros határidő letelte után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog,

3. hogy mindazok, akik az 1. és 2. pontban körülirt eseteiken kívül az eljárás és ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogukat bármily irányban sértve vélik — ideértve az 1889. évi XXXVIII. t. c. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják — e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis 1908. évi január hó 31-ig bezárólag nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbitható záros határidő elmulta után az említett bejegyzéseket csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Egyuttal figyelmeztetnek azok a felek, a kik a kiküldöttnek eredeti okiratokat adtak át, hogy amennyiben azokhoz egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag be-nyujtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál át vehetik.

A világsi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.
Világos, 1907. évi június hó 26-án.

Povolni,
kir. aljárásbíró.

1704

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

A MOLL A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása legmakacsabb gyomorhajok, testtá bántalmak, gyomorgörcs és gyomorhév, rögzött székrekedés, máj bántalmak, vértelenség, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen a jeles háziszser, mely évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. — Ára egy lepecsételt eredeti doboznak 2 korona. — Hamisítások törvényileg fenytettnek.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Moll's feliratu ónozzattal elzárva van. A Moll-féle sósborszesz nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési szer, köszvény, csusz és a meghülés egyéb következményeinél legismertesebb népszer. — Egy ónozott eredeti üveg ára 1 kor. 90 fill.

MOLL-féle gyermekszappan.

Legfinomabb, egészen új rendszer szerint előállított gyermek és hölgyzappan gyermekek és felnöttek okszerű bőrápolása. Egy darab ára 40 fill. 5 darab kor. 1.80 fill. Minden darab gyermekszappan a MOLL-védjeggyel van ellátva. — Főszéküldés:

MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által.

Bécs, I., Tuchlauben 9. sz.

3971

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesítettek. A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni. Aradon kapható: FÖLDES KELEMEN és HAJÓS ARPAD gyógyszerüzében.

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Mollnak védjegyét és aláírását tünteti fel.

csak akkor valódi ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel és „A SÓS-BORSZESZ” felirattal van ellátva.

MOLL'S FRANKFURT am Main and Salzt

Kirakataink szives megtekintését kérjük.

Nyári Occasió!

Julius hó folyamán augusztus hó 15-ig különböző cikkeknél jelentékeny árleszállítás.

Maradékok, ugyszintén divatját mult vagy a kirakatban sérült, de jó, használható mosó delain ruhakelmék, fehérnemük rendkivülien leszállított áron.

Rosenblüh H. és Társa.

Kirakataink szives megtekintését kerjük.

Kirakataink szives megtekintését kérjük.

Kirakataink szives megtekintését kerjük.